

NOVA

SOČA

„Nova Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s prilogi „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gl. 4-40,
Pol leta „ 2-20,
Četrť leta „ 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravnistvu.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak drugi in zadnji petek meseca. Kedar je v petek praznik, izideta listaže v četrtek.

Uredništvo in upravnistvo je v Marzinijevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

Oznaniła

in „poslanica“ plača se za štiristopno petit-vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat,
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v prodajalnici G. Likarja in v tobakarni v Nunki in Solski ulici po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Nove Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Obračun leta 1891.

Staro leto 1891. zapisano bode v svetovni zgodovini kot leto velikih in prevažnih obratov na gospodarskem in na političnem polju. Na gospodarskem polju popustile so države dosedanjí boj druge z drugo ter združile se v medsebojno zvezo, ki ima za zdaj trajati 12 let; na političnem polju pa se je proti obnovljeni trozvezi porodila zveza francosko-ruska.

Crispijev padeč v Italiji je trozvezo sicer nekoliko omajal, toda za njim je nastopil markiz Rudini, ki umeje proti jasni volji ogromne večine italijanskega naroda ohraniti Italijo zvezi z Avstrijo in Nemčijo. Nasproti temu pa je Rusija stopila iz dosedanjega ozadja ter jasno pokazala svojo barvo. Nasledek temu je bil poset francoskega brodogovja v Kronštatu, kjer je bilo presrečno sprejeto in kateremu na čast so se vršile bliščeče slavnosti, da so se še marsikomu po Evropi sline cedile po tolike prijaznosti. Nekoliko po tem dogodku smo čitali pa še presrečno častitko samodržca vseh Rusov carja Aleksandra na predsednika francoske ljudovlade, česar nihče v Evropi ni mogel pričakovati, ker predobro je znano mišljenje ruskega carja o državnih oblikah. Vrh tega je vredno tudi opomniti, da je car dvakrat potoval skozi Nemčijo, a oba krat se je ognil srečanju z nemškim cesarjem Viljemom.

Vsi ti znaki dokazujejo nam, da je oborožena Evropa razdeljena v dva ogromna taborja. Današnji politični položaj je podoben smrti: ne vè se ne ure ne dneva, a vendar pride gotovo; tudi dandanes slavljenemu miru ubije kdaj ta negotova zadnja ura, in takrat gorjé državam slabo pripravljnim. Države, ki bodo hotele v takih časih pokazati svojo moč na zunaj, gledati morajo, da bodo imele zadovoljne svoje narode, kajti v tem tiči prava moč države na znotraj in na zunaj.

Preteklo leto je slabo blagoslovilo velikanska polja na Ruskem; zato je zavladala tamkaj velika lakota, katere so se nasprotniki Rusije močno razveselili, češ, da po tej lakoti takó oslabi na finančnem polju, da se je ne bo treba nič več bati. In zares, ta lakota je pretresla vse borse po Evropi. Toda v kljub temu je Rusija imela toliko zaupanja, da so se ji ugodno posrečila vsa ogromna denarna podjetja, katere si je želela, takó da je baje kar, ki je lani obhajal svojo srebrno poroko, radi tega povsem zadovoljen praznoval to svojo svečanost. Videli smo tudi, kakó ogromne škode so v hipu nastale na borsah na Dunaju in Berlinu, ko se je raznesla vest, da se bliža nevarnost vojne z Rusijo — borsí v Moskvi in Petrogradu sta ostali mirni. Tega dogodka ne sme pustiti z očij vesten politik! —

Toda prepričani smemo biti, da bo naša Avstrija, naj nastane kar hoče, skrbela le za svoje koristi in za blagor svojih podložnikov.

Na Balkanu so se lani dovršile nekatere spremembe, katere treba spomniti v tem obračunu. Kraljica Natalija je bila s silo iztirana iz Srbije, lehkóživí Milan pa je za par milijonov prodal še zadnje ostanke svojih ustavnih in očetovskih pravic. Niti v Srbiji se ne sme več vrniti! — Njegov sin, ki je zadnji potomec hiše Obrenovičev, posetil je lani najprej svojega kuma carja Aleksandra, potem pa cesarja Franciška Jožefa in predsednika ljudovlade Carnota.

Med tem, ko je Evropa tičala v orožju, vsak hip pripravljena na boj, vihrali so domači boji v južni Ameriki, v Čili, Argentini in Braziliji. O protirevoluciji v Braziliji sodili so v Evropi, da se vrši v korist izgnanemu cesarju Dom Pedru, ki je tudi sam začel upati, da se vrne v svoje cesarstvo, a varal se je in v tej prevari zgrabila ga je bila hripa, na katere nasledkih je umrl. Njegov naslednik, predsednik general Fonseca, se je moral odpovedati predsedništvu republike, na kar je zopet nastal mir in red.

Tudi v „državi solnce“, na Kitajskem, vihrali so domači prepíri in boji. Toda obe bojujoči stranki sta bile v eni zadevi edini: v preganjanju in zatiranju kristijanov. Tem grozodejstvom so naredile konec še le ev-

ropske države, ki so grozile z resnimi vojnimi koraki od svoje strani.

V Avstriji krenila je vlada bolj na levo, na nemško-liberalno stran. To je kazal neradovoljni odstop Dunajevskega in imenovanje uplivnega poljskega poslanca Czar-toryskega, ki se je na vso moč upiral poljsko-nemški večini, v gosposko zbornico; to je konečno dokazalo imenovanje liberalnega ministra, levičarja grofa Kuenburga. Hudega sicer ne bo tudi pod novo vlado; požrejo nas ne, ako nas niti doslej niso mogli — toda bodimo pripravljeni na resen in odločen odpor.

Nove carinske pogodbe so v korist Nemčije, Italije in Svice, nam pa v škodo. Nemška obrtnija postane usodepolna tekmovalka in tudi zmagovalka nad našo obrtnijo v Avstriji. Italija pa uniči našo kupčijo z vinom, sadjem in drugimi povrtinami. Zastonj ves upor, te pogodbe bodo sprejete, ker tako zahteva — politika. Da so Nemci in Italijani v naši družbi, vreči jim moramo najboljšo kost katero bodo gledali za zdaj najmanj 12 let.

V kulturnem oziru smo si avstrijski Slovani osvetlili lice pred vsem svetom z jubilejno razstavo v Pragi in z ono v Zagrebu; deželica naša pa je pokazala svoje bogastvo in beraštvo na jubilejni razstavi z Gorici.

Obračun za Slovence na Goriškem v letu 1891. smo že podali; splošen obračun za celo Slovenijo pa ni prevesel, zato ne bomo ponavljali tužnih spominov. Le Istra je ustala k boljšemu življenju, zadobivši tudi v zapadnem delu slovansko lice in imé pred svetom ter priborivši si po dolgotrajni borbi, kakoršne Istra še ni doživela, vrlega zastopnika dr. Laginjo.

Pa tudi smrti moramo odločiti posebno mesto v našem obračunu. Sekala je visoke in nizke glave, kakor po navadi. Med kronanimi pobrala je cesarja Dom Pedra in kralja virmberskega Karla I.; za njima sta šla v večnost avstrijski nadvojvodi Henrik in Sigismund.

V Nemčiji je umrl voditelj katolikov slavni Windthorst. Na Francoskem je storil nesrečno smrt lehkóživí Boulanger. Umrl je, kakor je živel, ustrelivši se na grobu svoje Dulcineje.

Na Irskem je nagloma umrl voditelj katolikov slavni Parnell, na Ogerskem pripas Simor, v Zagrebu nadškof Mihajlovič. Posebno bogati so grobovi slavnih Čehov; umrli so grof Rihard Clam Martinic, Seidler, slikar Chitussi, Braun, Neruda, soproga Riegrova, ki je umrla v Rimu, itd. — Pa tudi na slovanskem smo izgubili več slavni in znameniti mož n. pr. Miklošiča, Poklukarja, Jenka in druge. Večen jim spomin! — In s tem končamo. Dal Bog, da bi mogli ob letu pisati veselejši obračun o letu 1892.!

Politična uprava na Slovenskem.

(Govor poslanca dr. Gregorca v 90. seji državnega zbora dne 16. decembra 1891.)

Visoka zbornica! Ne bodem govoril o številkah finančnega zakona nego porabim to priliko, da spregovorim nekoliko besed o političnih razmetih v Avstriji in sicer s svojega jugoslovanskega stališča.

Gospoda moja! Inozemstvo gleda zadnji čas na nas z veliko pozornostjo in rezultate teh studij čitamo sem ter tja v časopisih. Lansko leto izšlo je tako delo v Monakovu pod naslovom „Oesterreich-Ungarn im reichsdeutschen Lichte“ od Pavla Dehna.

V tej jako zanimivi knjigi naletel sem tudi na čuden izrek, katerega je storil l. 1852. princ Albert od Saksonije-Koburg-Gote in kateri slove: „Avstrija postane še le država“ — Avtor sodi, da velja ta izrek še dandanes. Žal, da mu moram pritrditi. Naša država še vedno ni postala takóšna država, da bi se čutili v njej vsi narodni srečne in zadovoljne.

Več kakor 40 let se borimo za tako obliko države, da bi bilo brez hegemonije, brez pritiskanja in brez nasilstev vsakemu narodu dano to, kar mu treba za obstanek

in razvoj. Posamične faze dolgotrajnega tega boja zaznamovane so krvavo.

Viharni leti 1848. in 1849. odpravili sta stare razmere, absolutistični centralizem ministra Bacha uničen je bil pri Magenti in pri Solferinu, naslednji ustavni nemški centralizem ministra Schmerlinga pa je pokopan pri Sadowi. A tudi sedaj veljavni sistem dualističnega dvojnega centralizma, sistem nemške in madjarske hegemonije in teh dveh jezikov državne predprave ne obvelja.

Gospoda moja! Ne plašite se, da Vam podam zgodovino dualizma, samo naslanjal se bodem v svojih izvajanjih nanj, in sicer takó, da rečem: Temeljna ideja dualizma je ta, da je osnovati dve enotni državi, v jedni naj bi imeli Nemci hegemonijo, v drugi Madjari, v jedni bodi nemščina, v drugi madjarsčina državni jezik.

Ta ideja postaja vse bolj in bolj neizvedljiva, ker je ni združiti s koristimi celokupne države. Pustimo Ogersko na strani in govorimo o tostranski polovici države naše.

Pripoznati je takoj, da vzlic trinadvajsetletnemu naporu še vedno nimamo enotne, nemške in centralizovane države. Slovanske opozicije ni mogel udušiti niti rezki Giskra, niti brezozirni Auersperg, niti premetení Taaffe, in kakor do sedaj izjalovili se bodo tudi v bodoče vsi poskusi te vrste vsled množice se zavednosti in rastoče uzajernosti narodov slovanskih. Mi vsi, gospoda moja, ušteví Poljake, ne maramo nikake hegemonije, nikakega pritiskovanja in izsesovanja, ampak popolno ravnopravnost.

Da bi dualizem ne žulil nenemških in nemadjarjskih narodov preveč, ustvaril se je člen 19. drž. osnovnega zakona in ogerski narodnosti zakon. Da sta ta dva zakona kdaj prišla v veljavo, ne bilo bi tolikega odpora proti dualistični obliki države in vzdržala bi se bila dalje nego ji je sojeno sedaj. Toda ta dva zakona nista prišla nikdar do veljave. Giskra in Auersperg se nista brigala za to in njega ekscelencija grof Taaffe vrže le najslabše in najnadležnejšim prosilcem v redkih in dolgih presledkih kako drobtinico.

Gospoda moja! Nemško-liberalna stran-ka bojevala se je več let kar najostreje mogoče proti ministru Taaffeju. Mislim, da mu je delala krivico. Grof Taaffe je prav za prav samo firmo nekoliko spremenil, sicer pa tiral tisto obrt nadalje, samo dosti spretneje in bolj premeteno nego so to liberalci umeli kdaj poprej. Z nekaterimi navidezno, konservativnimi obljubami in pod pretvezo da dožene spravo mej narodi, privabil je nemške konservativce in slovanske narodnjake, a upravni stroj, zlasti pa ministri njegovi, delali so lepo mirno za liberalizem in za germanizacijo. Nemških konservativcev najsrčnejša želja, verska šola, ni smela priti niti v razgovor; narodnjakom pa se nujno priporoča umerjenost in samozatajevanje kot zdravilo, torej nekako duševno gladovanje.

* *

Preidem na drugo poglavje. Njega ekscelencija gospod ministrski predsednik obečal je tej visoki zbornici že večkrat, kar sem tudi sam slišal, da bode skrbel za dobrohotno in nepristransko politično upravo. Mo dvojim sicer o gospoda ministra dobri volji, toda pristaviti mi je takoj, da se je v to svrhu često posluževal najbolj nezanesljivih in najbolj nesposobnih oseb, zlasti pri nas južnih Slovanov. Mnogo let sedel je, kakor znano, bivši liberalni finančni minister baron de Pretis kot namestnik v Trstu. Ogniti se hočem ostri besedi, dovolj je, če rečem, da ni bil naš prijatelj. Takisto se ne da oporekati, da je za njegovega gospodarstva postala italijanska irredenta to, kar je danes, in tedaj zarodila se je tudi mej odnotnimi uradniki tista sovražna antipatija, tista odurna nestrpnost proti vsemu, kar je slovansko, od katere so Slovenci in Hrvatje na Primorskem že toliko trpeli in trpé še sedaj. V Ljubljani pozdravi deželne vlade zastopnik po vsaki novi volitvi nemško manjšino deželnega zbora v nemškem jeziku, v Inomostu v italijanskem jeziku, samo v Gradcu in v Celovcu ni bila slovanska manjšina še nikdar pozdravljena v slovenskem jeziku.

To ostentativno zaničevanje žali Slovence toliko bolj, ker so ga krive tiste osebe, ki zastopajo v deželi Njegovo Velečanstvo cesarja, kateremu so, kakor je bilo rečeno v prvostolnem govoru, vsi narodi jednako mili in dragi. Deželni predstojniki v Gradcu, Celovcu in Trstu bolehajo nekaj let sem za jako čudnim in vidnim nedostatkom; manjka jim nepristranosti in dobrohotnosti proti Slovanom in kjer le morejo ovirajo slovansko uradovanje. K nam pošiljajo se v vedno večjem številu uradniki, kateri niso zmóžni slovenskega jezika, in vedno manj se skrbí za uradniški naraščaj, kateri bi znal slovenski ali hrvaški.

Tako je n. pr. namestnik graški poslal pred kratkim na Spodnje Štajersko uradnika, kateri se je tega premeščanja branil, ker ne umeje slovenski. V premogokopu v Trbovljah štrajkovalo je letos 300 slovenskih delavcev; vlada poslala je na lice mesta, v namen poučiti in pomiriti te delavce, okrajnega komisarja, kateri ne umeje nobene slovenske besede. Kar se dostaje koroških uradnikov vseh vrst jezikovne kvalifikacije, je ondu vse še dosti slabše nego drugod. Sicer pa so te nezdrave razmere vladi znane, kajti njega ekscelencija gospod ministrski predsednik dal je proračunskemu odseku pojasnilo, kakoršno se daje le v stiski, kajti rekel je, da pripoznava te nedostatke in da bode skrbel za to, da se pri vsakem slovanskem okrajnem glavarstvu nastavi vsaj po jeden slovenski konceptni praktikant.

Vidi se mi pa, da njega ekscelenci ne bode mogoče izpolniti niti te neznatne svoje obljube, kajti neki slovenski deputaciji iz Koroške, katere se mu je pred kratkim predstavila, rekel je kratko in gladko: „Slovenskih uradnikov nimam.“ — Res je, nima jih, ali imel jih bode v bodoče še manj, ako ostanejo sedanjí deželni načelniki na svojih mestih ali se pa umaknejo jednaki mozem, ako bodo s slovanskimi uradniki tako ravnali, kakor doslej, in podpore, ki so jim na razpolaganje, tako delili, kakor doslej. To je obezpečeno, da pride slovenski uradnik le težko na višjo stopnjo in često se tudi prestavljajo v nemške in italijanske krede. To plaši slovenske juriste in zató ne gredo v politično službo, kar jim je zaradi revščine tudi večinoma nemogoče, kajti podpore so za nje skoro nedosežne.

Visoka ta zbornica dovoljuje vsako leto sredstva za podpiranje konceptnih praktikantov politične uprave. Sistemizovanih je za Gradec 20, za Celovec 8, za Trst 10, torej vseh vkupe 38 adjutovanih služb; koliko teh adjutov imajo slovanski juristi, mi ni znano, zdi se mi pa, da niti jednega.

* *

Govoriti mi je še o nekem drugem, dosti hujšem nedostatku. Zgodilo se je namreč zadnji čas, da so prišli k nam uradniki, kateri svoje antipatije proti nam nikdar skrivali niso, ki se s tem še ponasajo in se ne sramujejo žaliti nas in celó obrekovati.

Navedem naj samo nekaj dokazov. V Ljubljani služboval je — in službuje brzkone še sedaj — uradnik, kateri se je predrznil psovati v javnem kraju narod slovenski in hrvaški — oprostite ta izraz — z besedo: „Sauvolk.“ Nečuvstva ta dogodka prišla je tudi v deželnem zboru kranjskem v razgovor. Uspeha pa ni bilo niti tu in dotični uradnik posluje še sedaj tam, kjer je bil; da porabim primero, katero si je sam izbral, moral bi reči, da sedi še vedno z mrzkim „Sauvolkom“ za jednim koritom in zajema iz njega svojo vsakdanjo krmo.

V Novem Mestu posluje drug nemški uradnik, kateri po svojih ekstravagacijah vznemirja vse prebivalstvo; nekega nedolžnega Slovence udaril je s svojo uradniško sabljo, da je krvavel in obsojen je bil zaradi tega od kazenskega sodišča. Zalezoval je po krčmah in privatnih hišah slovanske dijake, in če so ti prepevali slovanske pesmi — hitro je prinesla graška „Tagesspost“ kak članek, v katerem so se postavljali slovenski dijaki kot „panslavistični veleizdajalci“ na sramotni oder.

V Sinju v Dalmaciji služboval je okoli leta 1870. neki okrajni glavar, ki je hotel

svojo naklonjenost in svojo nepristranost nasproti narodu hrvaškemu pokazati s tem, da se je pri deželnozborski volitvi postavil očitno na stran Italijanov.

Dotični junaški čini tega moža zabeležen so v zapisnikih dalmatinskega deželne zboru. Glasom tega zasednika se je poslalo možu z Dunaja 800 gld. v agitacijske svrhe. Tožaril je narodno duhovščino pri škofih in drugih uradih. Popival in agitiral je z italijanskimi fakini po krčmah, odganjal s pomočjo žandarmerije in uniformiranih uradnikov hrvaške volilce z volišča, podil iz volilne dvorane volilce hrvaške, ko hitro so oddali glas, pridržal pa volilce italijanske, da so agitovali.

To počenjanje vzbudilo je tedaj toliko srda, da bi se bili primerili krvavi izgredu, da niso hrvaški rodoljubi mirili razburjenega naroda. Hrvatje zmagali so vzlic temu in agitatorični okrajni glavar premeščen je bil v Istro, kjer igra še vedno tisto ulogo, kakor v Dalmaciji.

Najnovejši junaški čini tega gospoda razpravljali se bodo o priliki verifikacije volitve posl. dr. Laginje, torej ni potrebno, da jih istresem že danes pred zbornico.

(Konec pride)

DOPISI

Z Gradišče pri Ločniku, 2. jan. — Zadnji dan leta 1891. je bil prav srečen in vesel za naše otročiče v slovenski šoli v Ločniku. Mnogi slovenski dobrotniki oskrbeli so naše solarčke z jako lepimi darovi, z obleko in kruhom; s tem so naredili veliko veselje njim in starišem. Za to veliko dobroto in naklonjenost gospodov dobrotnikov do nas revnih slovenskih občanarjev ločniške županije se tem potom prav srčno zahvaljujemo. Bog povrni!

Prav lepó zahvalnjemo tudi c. k. šolske oblastniji, ki so nam poslale takó vrlega gospoda učitelja Cenciča, ki povsod kaže veliko ljubezen do otročičev, ki so njegovi skrbi izročeni.

Zató ga vsi spoštujemo kot svojega dobrotnika, otročiči pa ga močno ljubijo. Očitna hvala tudi njemu za njegovo veliko skrb in ljubezen, katero vsak dan skazuje našim otrokom.

Tukajšnji Slovenci smo se že začeli bati, da ne bo uslišana naša prošnja za slovenske pridige v Ločniku, ker se je par nahujskanih ločniških renegatov izreklo proti nji. Vendar upamo, da renegati ne bodo odločevali o cerkvenih rečeh, ko se njim ne bo godila prav nikaka krivica, ako bomo tudi mi Slovenci poučevani v cerkvi v preljudem našem slovenskem jeziku. Prošnja je podpisalo 36 očetov; podpisalo bi jih pa še veliko več, a ker smo podpise nabirali le na tihem, se to ni moglo zgoditi. Ako bi zdaj nabirali podpise, dobili bi jih gotovo čez 50. Toliko je torej tukaj slovenskih družin, ki želijo v cerkvi slovenskega nanka! Zató upamo, da nam naša sv. katoliška cerkev ne odreče takih pravičnih želj! Kaj bo z našimi otroci v slovenski šoli, ko odrasejo, ako v cerkvi ne bodo dalje poučevani v kršanskih resnicah? — V Ločniku so se razmere že pomirile in se še bolj umirijo, takó da za nekaj časa ne bo, razum par hujskačev, nihče razsajal zaradi slovenskih pridig. Tistih par lahonov pa oblasti na drug način lahko pomirijo, pa bo mir!

Iz Kojškega, 1. jan. (Občinsko uradovanje). — Dne 15. decembra je bila jako važna seja občinskega starašinstva naše obširne smartensko-kojščanske županije. V tej seji se je namreč sklenilo na predlog starašine gosp. Antona pl. Reja iz Kozane, da ima biti uradni in poslovni jezik našega županstva edino le slovenski.

Kdor pozná našo izključno slovensko občino, poreče, saj je to samo po sebi umljivo in ni potreba še posebnega sklepa. Pa temu ni takó.

Pri našem županstvu je bil sicer notranji uradni jezik slovenski, pa s strankami in uradi dopisovalo je vselej v onem jeziku, v kakoršnem je bila spisana vloga ali dopis, z uradi torej večinoma nemški in italijanski. To ni bilo prav in po nepotrebnem smo skazovali toliko časti — tujčevi peti, ki je v kot potiskala našo lepo materinščino. Toda 15. decembra je naše obč. starašinstvo popravilo dosedanje napake z gori omenjenim soglasnim sklepom, da naše županstvo ima dopisovati vsem strankam in uradom le v slovenskem jeziku! Takó je prav!

Želeti bi bilo, da bi posnemala ta sklep vsa županstva in tudi vsi posamični Slovenci, ko imajo kak opravček z raznimi oblastnjami. Naši Brici imajo mnogo opraviti s sodišči v Gorici in Korminu in želeti bi bilo, da bi se vselej posluževali svojega materinega jezika v govoru in pisavi. Ako nloge pišejo odvetniki, želeti bi bilo, da bi prisilili pisati jih v slovenskem jeziku. Kdor plača, ima pravico to zahtevati! Ako se bodo vsi Slovenci ravnali po tem nasvetu, bo naš jezik kmalu enakopraven pri vseh c. kr. oblastnjah.

Iz Tolmina, 2. jan. — Mnogi bralci „N. S.“ so se gotovo že marsikdaj čudili, da imamo tukaj sicer več narodnih društev, ki pa se skrbno izogibajo, da bi dala od sebe glas življenja s kako razvedrilno in

poučno veselico. Tudi spretnih močij imamo tukaj dovolj, a vendar tolika praznosta in omrtvelost v narodnem in društvenem življenju in gibanju! Toda še žalostneje so naše razmere! Čujte!

Odbor „Rokodelskega bralnega društva“ je bil sklenil, da priredi na Silvestrov večer veselico. Pevci in pevke — bilo jih je lepo število — so se že pridno vadili v petju. Razum narodnega petja učili so se tudi cerkveno petje, da bi povečali službo božjo o praznikih. Vse je komaj čakalo Silvestrovega večera.

Toda čujte, trije tolminski ptički so se zarotili proti namenom „Rokodelskega bralnega društva“, hoteči zaprečiti Silvestrovo veselico. Začeli so zabavljati proti društvu ter odpravljati pevke, češ, kaj bote sodelovale pri takem siromašnem društvu, pri delavcih, ve ste gospodične in tičete kam drugam. Res so pridobili tri pevke, da so od petja odstopile, pri drugih pa se jim to prepleteno početje ni posrečilo. Ko niso nič odpravili pri pevkah, lotili so se starišev, da bi ne pustili svojih hčerk k petju, a pokazali so jim vrata z odločnim — marš! — Teh treh ptičkov za danes ne bom imenoval, da jih ne izročim tudi širšemu zaničevanju, saj se njih početje pri nas dovolj po vrednosti ocenjuje. Proti enemu gospodu, ki je v javni službi, se je podala tudi kazenska ovadba radi žaljenja časti društva in društvnikov.

Vkljub vsemu temu vršila se je na Silvestrovo veselico, ki je našemu „Rokodelskemu bralnemu društvu“ jasno osvetila lice.

Iz tolminske županije 4. jan. (Občinske volitve) so ovržene — to novico je prinesla že zadnja številka „Nove Soče“. Nove volitve se bodo vršile pa 15. in 18. t. m. Vide ti je, da bo volilni boj zopet hud, morebiti še hujši od zadnjega. Zakaj?

Meseca septembra preteklega leta se je bil gospod Devetak očitno v seji odpovedal vsemu (niti v starašinstvo ni več „maral“ priti), dobro vedoč, da grozdje je prekrško. Zdaj pa, ko se bodo vršile nove volitve, zopet volja in brska na vse strani, da bi zopet prišel do časti in masti tolminskega župana. Koliko dolgov je ta mož naložil naši občini na žuljavi hrbet, povedali so dopisi že pred prvimi volitvami: še obrestij ni mogel plačevati od njih, kakó bi plačeval v svoji pozni starosti tudi dolgove? Kdor se hoče prepričati, kakó zna g. D. županovati, prečita naj dopise, ki so bili priobčeni v „N. S.“ meseca septembra.

Gosp. D. je pa tudi načelnik cestnemu odboru, kjer tudi ni bila nikoli njegova navada podajati račune. Tudi od l. 1888., ko je bil zadnjič izvoljen, ni še podal nobenega računa. In tak mož še vedno stoji na čelu cestnemu odboru! Pa ne le to, tudi župan hoče ostati še nadalje, vkljub jasnemu §. 10. obč. postave!

Čujte še nekaj! V seji 17. jan. 1889. — torej pred tremi leti! — je postavil v proračun 180 gld. za obresti od dolga 3000 gld., kateri je napravil pri „Montu“. G. D. je oni denar prejel, pa mislite, da ga je plačal? Kaj še! 9. avg. 1891. sem se v Gorici osebno prepričal, da one obresti niso bile še poravnane! — In ta mož hoče biti še nadalje župan? O ne, ne, nikoli več! Volilci, stopimo na noge in zabranimo to nesrečo! Upamo tudi, da nam slavna politična oblast v tem pravičnem boju ne bo nasprotna, ker pozna Devetkovo dosedanje županovanje predobro. Zató: volilci na noge in zmaga bo naša!

Iz Kobarida, 3. dec. — Veleč. gosp. državni poslanec dr. Anton Gregorčič je s svojimi tremi govori krepko povzdignil svoj glas za naše koristi.

Prav hvaležni smo mu, ker je spravil v državnem zboru v razgovor naše potrebe in želje gledé na ceste, pošte in posebno na prepotrebno sodnijo pri nas v Kobaridu. Presrečna mu hvala!

Gosp. poslanec je med drugimi imenoval v svojem govoru tudi kobariško pošto, ki nosi samó nemško ime našega trga. Po pravici povemo, da smo se tudi mi vedno jezili zaradi tega, a do kakega resnega koraka v popravilo te za naš slovenski trg žaljive napake — ni prišlo. Dne 19. decembra je pa naše občinsko starašinstvo soglasno sklenilo, naj se napravi prošnja na veleslavno c. k. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu, da bi se pri naši pošti napravil nemško-slovenski pečat. Naj bi posnemala ta sklep vsa druga občinska starašinstva v deželi, kjer na poštah pečatih ni slovenskega imena!

Naša požarna bramba se je že pravoveljavno ustanovila in izvolila si naslednje vodstvo: Stotnik je g. France Urbančič, njegov namestnik g. Janko Gruntar, tajnik g. Josip Rakovšek, blagajnik g. Anton Jurčič, svetovalec pa gg. Anton in Franc Miklavčič. Naj bi se mlada naša požarna bramba lepó in krepko razvila v korist in blagor našega imetja in življenja pred požrešnim požarom.

Idrija pri Bači, 25. dec. — V naših krajih so se začeli ljudje močno pritoževati zaradi novih poštних uredb. Tudi mi imamo eno tako pritožbo. Čujte! — Mi smo imeli doslej svojo zadnjo pošto pri Sv. Luciji, pisma pa je prinašal in odnašal poseben obhodnik. S tem smo bili popolnoma zadovoljni. — Tudi zanaprej bomo še imeli pošto pri Sv. Luciji, toda vzeli so nam obhodnika, ki prenaša pisma. Namesto njega so pa postavili pri nas pošto nabiralnico,

v katero mečemo pisma. To je pa za nas jako neprimerno, kajti zdaj leže pisma na pošti pri Sv. Luciji po 7, 8 in tudi več dnij, predno jih kdo reši. Z novo uredbo smo torej prišli do dežja pod kap. Vsak otrok mora uvideti, da kjer je poštna nabiralnica, mora biti tudi obhodnik, ki pisma prenaša. Prosimo, da bi se te neugodnosti odpravile!

Svoj dopisil naj končam z bolj veseljo zgodbico. Ne daleč od nas je bil velik lov. Toda za zajce ni bilo velike nevarnosti, k večjemu malo strahu. Pripovedujejo namreč, da so za enim samim zajcem poslali dve et strela, a dolgočas je še bolj teklo ko prej.

Iz Bočca, 4. jan. — Naša Čitalnica je imela 28. decembra svoj letni redni občni zbor, ki si je izvolil za tekoče društveno leto naslednji odbor: g. Franc Pečenko predsednik, g. Jurij Šubič blagajnik, odborniki pa gg. dekan Illovar, župan Šulin, nadučitelj Bratina ter učitelj Bogataj in Komac.

Novi naš gospod župan je takoj pri začetku pokazal, da je mož na pravem mestu. Doslej smo bili vajeni le županovega samovoljnega gospodarstva; prav ali neprav, vse je moralo iti le po njegovi glavi. Novi gosp. župan Šulin pa je takoj v prvi seji postavil na dnevni red volitev raznih odsekov, kakor: računski, cerkveni, gozdni in drugi; vsak odsek ima svojega načelnika. Razne posle si razdelé med seboj ti odseki, morajo se o njih posvetovati ter starašinstvu potem poročati. Takó bodo vsi starašine imeli kaj posla in bodo razmišljali o tem, kaj bi bilo boljše za občinarje. Računski odsek ima po županovi želji tudi nalogo, vsak mesec pregledovati račune in denarnico.

V sejah 19. in 20. dec. je obč. starašinstvo določilo, da bo biralno po 2 kr. občinske naklade na vsak liter žganja, katero se postavi pod nadzorstvo, kakor vino, pivo in meso. Temu predlogu gosp. Ant. Durjave se je upiral bivši župan Jonko, pa ni dosegel svojega namena; — on potoči namreč veliko tisoč litrov žganja na leto.

Ker sem že pri žganju, povem naj, da se strogo izvršuje sklep občinskega starašinstva, da se pri mrličih ne sme točiti žganja. Poprej je bilo pri vsakem mrliču polno hrupa, šuma in petja, ker so se ljudje in celo otroci napili žganja. Zdaj je pa lep mir v takih slučajih. Takó se lahko odpravijo škodljive stare navade — le resne volje je treba!

Onih 50 gld. znanega našega dobrotnika iz Gorice je gosp. župan razdelil 50 revežem po goldinarju in sicer 25 v Bolcu, 15 v Koritnici ter 10 na Plužnem in v Doru. Takim revežem, ki so nagnjeni žganjepitju, ukazal je pa dati čez praznike za 1 gld. živeža. Pametna misel! Našemu dobrotniku pa: Bog povrni!

Politični razgled

Notranje dežele:

Državni zbor. — Poslanska zbornica sešla se je danes k prvi seji po praznikih. Poslanci so dobili v roke tiskano poročilo dr. Hallwicha o trgovinskih pogodbah; razprava o njih začne v ponedeljek 11. t. m. Razprava se bo vršila le zaradi načela, kajti večina za te pogodbe zagotovljena je že naprej in ker se na njih nič spremeniti ne sme, tudi onega ne, kar je Avstriji v očitno in veliko škodo. Takoj po sprejetju teh pogodb pride na dnevni red claudna predloga o državni podpori donavski parobrodski družbi. Tudi ta predloga ima že naprej zagotovljeno večino. Iz „kluba konservativcev“ dobi le polovico glasov; levičarji in Poljaki bodo vsi za njo. Od skrajne levice (protisemitor) se pa pripravljajo proti tej predlogi takó oster odpor, kakoršnega poslanska zbornica baje že dolgo ni doživela. — Trgovinsko ministertvo bo zahtevalo izredni donesek za pomnožitev vozov na državnih železnicah; pokazalo se je, da imajo te železnice premalo vozov za svoje potrebe. — Finančni minister podá še v tem zasedanju svoje ravnokar izdelane predloge zakonov o preosnovi izravnih davkov. Upati je, da bo po tej preosnovi pomagano v prvi vrsti našemu kmetu.

— Letošnji delegaciji snideta se meseca maja v Budimpešti. Vojni minister baron Bauer bo baje zahteval novih milijonov za izredne potrebe vojne uprave.

Czedik in Bilinski. — Načelnik državnih železnic baron Czedik se je odpovedal, a na njegovo mesto stopi upliven član poljskega kluba, dr. Bilinski, doslej profesor politične ekonomije na krakovskem vseučilišču; Bilinski je liberalec ter najodločnejši zagovornik poljsko-nemške zveze. To imenovanje je gotovo edino le nova nagrada Poljakom, ker so hodili in hodijo za Taafejem čez drn in strn. Ker so levičarji dobili za božičnico ministra Kuenburga, moral je dati Poljakom za novoletno vezilo vsaj kako važno državno službo. In res, nova služba dr. Bilinskega za Poljake skoro da ni manjše važnosti nego če bi dobili še enega ministra; mož bo lahko veliko koristil Galiciji — drugim deželam v škodo, kakor je sploh v naši državni polovici že veliko let v navadi. Poljaki dobijo vse, kar le poželi, dasi je Galicija pasivna dežela. Sicer pa opisujejo Bilinskega tudi odločno slovanski listi kot moža,

ki bo skrbel za nizke tarife in druge ugodnosti na državnih železnicah.

Klub konservativcev. — Ko sta nemška levica in poljski klub dobila od Taafeja takó lepi darilci za Božič in novo leto, oglasil se je dunajski „Vaterland“ ter zahteval kake nagrade tudi „klubu konservativcev“, ki je doslej še najponižnejše služil vladi grofa Taafeja, in da bi se mu dalo zagotovilo, da ne bo le peto kolo pri vladnem vozu. Liberalni listi se posmehujejo takim zahtevam, vladni listi jih pa naravnost ne odbijajo, namreč uprašajo, kaka zagotovila naj bi to bila? Doslej se pa še nič ne sluti, da bi Taafe nameraval „klubu konservativcev“ dati kako podobno vezilo. Raznašali so se sicer že glasovi po nekaterih listih, da se vlada bo ozirala na želje Hohenwartovega kluba, zlasti pa na nekatere prepravičene zahteve Slovencev, ter da bo imenovala profesorja Šukljeja načelnikom tobakovih režij ali pa sekcijским načelnikom v naučnem ministertvu. V resnih političnih krogih pa domoj, da bi vlada imela take namere. — „Klub konservativcev“ bo izdal po dvakrat na teden svoje posebno glasilo „Conservative Correspondenz“, ki bo pisalo v zmislu njegove politike.

Galicija. — Dne 4. t. m. se je imel predstavljati v gledišču v Levovu obraz iz življenja „Kraj“, ki je bil odlikovan s proo nagrado. Namestništvo je pa to predstavlo prepovedalo z razlogom, da ta igra ima Rusiji sovražno smer ali tendenco.

— Poljski listi se močno veselé imenovanja dr. Bilinskega načelnikom državnih železnic. Toda uresničil se je tudi pri njih izrek „mangiando vien appetito“ (z jedjo pride slast) in so začeli zahtevati, da mora biti v vseh ministertvih po nekoliko sekcijским načelnikov in drugih visokih uradnikov Poljakov.

Ogersko. — V poslanski zbornici ogerski interpeloval je Košutovec grof. Karoly ministrskega predsednika, ker je veliki župan v Stolnem Belgradu prepovedal slavnostno odkritev Košutove podobe. Tako daleč je že dospela madžarska ošabnost na Ogerskem!

— Na novo leto usmrtil se je v Pešti glavni blagajnik narodne hranilnice Ludvig Pinffich, ki je poneveril nič manj kot 1,200.000 gld. Na Ogerskem so taki zločini že nekaj navadnega.

— Državni zbor ogerski je bil zaključen 5. t. m. s prestolnim govorom, ki pravi o zunanjih politiki, da naša država živi z vsemi sosedi brez izjeme v prijaznosti in da trozeza daje poročstvo za ohranitev miru. Trgovske pogodbe pa učeršujejo politično zvezo.

Hrvaško. — Zagrebškim nadškofom je konečno po volji Madžarjev imenovan dr. Stjepan Vučić, ki prihodnji teden na Dunaju priseže v roko cesarjevo. Tako čitamo v časopisih. — Uzoren Hrvat dr. Stadler je torej propadel vkljub njegovi priljubljenosti v Rimu. Umeneno je, da si hrvaški narod želi na to mesto svojega moža, kajti zagrebški nadškof ima do pol milijona goldinarjev dohodkov na leto in more torej veliko dobrega storiti za narod, ako ima do njega srce. Polojni Mihajlovič je pa vse dohodke obračal Madžarjem v korist in bati se je, da se pod njegovim naslednikom ne bo bolj gojilo onemu narodu, iz katerega sredine bo zajemal svoje ogromne dohodke.

Zunanje države.

Nemčija. — Nemški cesar izjavil je v neki zasebni družbi o nosem letu, da so politične razmere zdaj popolnoma mirne. Toda oboroževali se bomo še naprej!

— Londonski „Times“ objavi je novico, da cesar Viljem pojde v Kodanj na zlato poroko kraljevskega para; tamkaj se snide ruski car, dasi ta ne mara posebno za to srečanje. Enakim novicam ne smemo prehitro verjeti.

— Na berolinski borsi je vznemirjala kupčijo vest, da so na rusko-avstrijski meji nastali neki prepipi, ki bi utegnili imeti slabe posledice. Ta vest je bila izmišljena edino le v nepošteno namene borsnih spekulantov.

Balkanske države. — Rumunska zbornica je izrekla ministertvu nezaupnico; zadnje je zaradi tega odstopilo. Ministerske krize so sicer nekaj navadnega v tej državi. Novo ministertvo je bolj liberalno in Rusiji prijazno. Bivši minister general Mano postane predsednik zbornice.

— Med Francijo in Bolgarijo je bila pred Božičem nastala precejšnja napetost, ker je zadnja iztirala iz Sredca nekega francoskega časnikarja, ki je bil toliko predren, da je pisal v francoske časopise o sedanjih bolgarskih vladi takó, kakor zasluži. Francija je za ta čin zahtevala zadoščenja in se je v ta namen obrnila do Sultana, ki je sweren bolgarski. Rusija je pa baje namignila Franciji, naj preveč ne pritiska na Sultana, da bi se zganil proti bolgarski vladi, ker nevarnost je, da bi se Sultani pridružil raje trozezi nego da bi stopil na noge proti sedanjim odnošajem v Bolgariji.

Domače in razne novice

Zahvala. — Proti koncu starega in v začetku novega leta smo dobili in še vedno dobivamo na odrezkih ali v posebnih pismih iz vseh krogov in stanov premnogo jako laskavih voščil, vspodbujanj in osrčevanj, da bi ostali enako trdni in nepretrajeni boritelji za resnico in pravico tudi v novem letu. Ni nam treba še posebej poudarjati,

Odgovor preč. g. I. Kokošarju

Izv. dopis z dežele, 12. dec.

(Dalje)

„N. Soča“ je dalje zato liberalna, ker je „zagovornica“ plesov. Ne, tega ni storila „N. S.“, pač pa je obojela mnoge škodljive ples, odsvetovala jih je, večkrat celo oblastnije pozivljala, naj vendar enkrat zabranijo ples, ki so ljudstvu v veliko škodo. Ali morda ni res? — Evo! V št. 28. t. l. v uvodnem članku „Javni plesi“ je „N. S.“ šempaskega župana dopis proti plesu postavila kot uvoden članek, uvažujoč potrebo takih dopisov proti plesom. Ali oni uvodni članek proti plesu ni tak, da bi ga lahko brez skrbi na prižnici prebrali?

Pa poreče g. I. K., to je pisal šemp. župan in ne „N. S.“. Prosim g. I. K. poišči- te št. 26. „N. S.“ t. l. Tudi na prvi strani beremo: „Plesi v goriški okolici ponavljajo se od nedelje do nedelje, danes tu, čez osem dni zopet drugod, ali pa celo na več krajih hkratu. Pametni človek seveda ne more umeti, kako je mogoče toliko plesati in dragi denar zapravljati, ko vendar dan za dnem čedalje huje tožimo o vedno rastočih revščini. A tudi z moralnega stališča moramo obžalovati, da se tako pogosto ponavljajo plesi. Verujemo pa, da se taka stara in ukoreninjena navada ne da kar na mah odpraviti“. Dalje ravno tam: „Okoličani! Izogibajte se javnih plesov sploh, kolikor vam je le mogoče, ker pri njih zapravljate zdravje in denar ter udeležujete se skušnjav, ki vas zapeljejo lahko v razne pregrehe. Ako pa na vsak način hočete plesati, izognite se tistih plesov, na katere so vabili le v italijanskem jeziku“. Kje tedaj se kaže „N. S.“ zagovornica plesov? G. I. K. oči- ta „N. S.“, da v „tako svetlih barvah slika čitalnične ples“. — To je popolnoma neresnično. Zato prosimo, navedite nam številke „N. Soče“, kjer se to nahaja. Navadno je „N. S.“ prav na kratkem omenila na koncu veselice ples ali pa ga celo zamolčala pod navadnim izrazom „prosta zabava“, kar delajo tudi „Slovenec“, „Vaterland“ in drugi konservativni listi! Če torej ti in drugi listi zaradi svojih naznanil in poročil o plesih niti pri gosp. J. K. niso zgu- bili svojega konservativnega imena, ne vemo, zakaj g. J. K. „Novo Sočo“ prav radi tega po silni tlačni med liberalne liste? Ali ne dela „N. S.“ prav nobenega razločka med plesom in plesom? Naj prečita g. J. K. zgornjo podane odlomke iz „N. S.“ o plesih!

„Nova Soča“, pravi g. I. K., je zato liberalna, ker ob času letošnjih volitev volilnih mož v goriški okolici je z zaničevanjem omenjala vse one duhovnike, ki so stali v nasprotnem taboru, in vendar so med njimi alro čele zavedni narodnjaki; a takrat se je klicala slava in čast vsem, ki so jim- figo pokazali“. „Morala bi N. S. deržati se - pastirskega lista, ki je priporočal ver- nim, naj se derže duhovščine“.

A tako, g. I. K., zato je „N. S.“ liberalna, ker so volilci, kmetje, rajši gla- sovali za — duhovnika, doktorja bogoslovja, vzglednega rodoljuba, kakor za koristolovca? — Kam ste zabredli, g. I. K., v Svoji ve- liki gorečnosti? Po tem takem, kakor Vi pravite, volilci bi se morali držati tistih duhovnikov, ki so delali proti duhovnemu sobratu za — advokata?!. Povejte mi, g. I. K., kje je to pisano, da bi morali volilci oddajati glasove za advokata — proti neomadeževanemu, vzglednemu duhov- niku dr. Gr.?

Mi pa rečemo, prav so naredili oni kmetje, ki niso poslušali svojih duhovnikov, ampak poslušali glas višjih pastirjev, ki so v svojem pastirskem listu priporoče- vali: „Volite značajne možje, ki bodo vestno in stanovito se potezali za to, kar so za pravo spoznali, ki se ne bodo dali motiti od napačnih ozirov in uplivov“. „Volite katoliške možje!“

„Volite slednjič odločno katoliške možje, netakih, ki se sicer imenujejo katoliške, ki se pa v življenju nikdar ne pokažejo katoličanov in se ne strinjajo s katoliškimi načeli, ampak take volite, ki ljubijo svojo cerkev ter ravna po njenih naukih, ki se držijo cerkve in zvesto spoljujejo cerkvene svoje dolžnosti“. Teh besedij so se držali oni volilci pri prvotnih volitvah in niso poslušali tistih duhovnikov, ker so predobro vedeli, da so bili nahujskani od dveh tovarišev v mestu, ki sta se vseh sredstev, dovoljenih in nedovoljenih, posluževala, da bi onemogočila izvolitev dr. G. Uprasha Vas, g. I. K., kdo je boljši katolik, ali mož znani advokat ali pa — profesor bogoslovja? Kaj je pravilneje in lepše, držati se besedij višjih pastirjev ali pa po dveh strastnežih nahujskanih du- hovnikov?

Res je, da pravi pastirski list: „okle- nite se svoje častite duhovščine“. Toda tisti pastirski list tudi pravi, katerih du- hovnikov se je treba okleniti, namreč tistih, „ki bodo tudi, kjer potrebno, mirno in previdno, z besedami in vzgledom de- lali za dobre volitve“.

Uprasha se torej, ali so „previdno“ ravnali tisti duhovniki, ki so agitovali za koristolovca — proti duhovnemu sobratu? Ali niso izročili s tem velikanskega po-

hujšanja? Kmet že itak ne zaupa ve- liko advokatom, pač pa vedno se goji spoštovanje do duhovnikov, v tem slučaju tim bolj, ker je kandidat bil — profesor bogoslovja!

Da so dotični duhovniki res veli- kanske pohujšanje prouzročili, raz- vidi se že iz tega, da so kmetje z glavo zmaževali, rekoč: „Kmalu bo konec sveta, ker „črni“ so se začeli med seboj očitno lasati“. Hočete li vedeti, kako so ozna- čili kmetje boj med profesorji bogoslovja, sosebno med dr. M. in dr. Gr. — evo! Vsi ljudje, kolikor sem z njimi občeval, so se izrazili: „Dr. M. ne privošči svojemu sobratu tiste časti, rad bi mu vzel kruh iz ust... Nič drugega ni med njimi — kakor „fovsija“, — „glih“ tako, kakor se babe skregajo“. Jaz ne trdim, da bi bila med onima gospo- doma taka razmera; ali ljudje so boj tako sodili in boj je bil ljudstvu v pohujšanje. Potrudite se, g. I. K., enega ali drugega Vaših Sebeljcev uprašati, kmalu se prepi- čate, da je res temu tako. Kako so se ljudje pohujševali in se še dandanes pohuj- šujejo - razvdi se iz naslednjega. Par dni pred volitvami na S... podal sem se v P... Na poti srečam moža s košem na hrbtu; uprašam ga: „Kako so se dovršile pri Vas prvotne volitve?“ — „Vsi za Gregorčiča“ — mi odgovori. „Slišijo“, mi pravi dalje, „ali je res, da dr. Gr. ni prave vere?“.

Gospoda, to je faktum, kateri si upam s prisego potrditi. — Uprasha gospode pri „R. K.“ in v bogoslovnici, kdo je pohujšal ljudstvo? Očitni pohujšljivi so bili tisti, ki so na volišče tirali ubogo nevedno ljudstvo ter svojemu duhovnemu sobratu čast kradli in povzdigovali — advokata.

Iz gori navedenega čitalni čitatelji lahko spoznajo, da ljudstvo, ki je rajše poslušalo glas pastirskega lista nego li onih duhovnikov, ki so bili nahujskani od dveh tovarišev, je popolnoma prav delalo; nas- protno pa duhovniki, ki so za advokata delali proti duhovniku, — so zelo nepre- vidno ravnali, ker so se ljudje nad tem pohujševali.

Toda ta „scandalum“, poreče g. I. K., je „scandalum pusillorum“; gospodje so delali po svojem prepričanju.

Nikoli ne bomo tega verjeli, da so vsi oni po svojem prepričanju delali, kajti še nekoliko mesecev poprej so mnogi imeli v dr. Gr. vse zaupanje in so ga visoko čislali; le tedaj so se prelevili, ko so tova- riši dr. G. začeli na vse kriplje delati, da bi ga uničili. In le na pritisk dveh gospodov v mestu so se mnogi gospodje udali. Da, proti svojemu prepričanju je neki duhovnik iz goriške okolice oddal Tonkliju glas pri zborovanju „Sloge“ z besedami: „Ako tega ne storim, ne smem v mesto“. Dobro so tedaj vedeli dotični gospodje, da ljudstvo se bo pohujševalo, ako bodo delali za advokata proti duhov- nemu sobratu, — in navzlic temu so se javno pokazali na volišču ter agitovali, eni več, drugi manj. Ali je bilo to moralno? Previdno bi bilo od njih, ako bi se bili skrili — in to bi bili lahko storili brez škode in brez greha, kajti katoliško načelo pravi: „Scandalum pusillorum vitandum est, quoties fieri potest absque gravi incommodo“. In sv. Gregor Veliki pravi: „Considerandum est, quia in quantum sine peccato possumus, vitare proximorum scandalum debe- mus“. Vse drugače so ravnali konservativni Italijani pri mestnih volitvah. Ker je bil med kandidati, katere je postavila laška libe- ralna stranka, tudi duhovnik, katerega ne marajo posebno, razen ko treba podpisati dr. M. zaupnico, so se izjavili: „Proti duhovniku ne smemo de- lati — per se che sares un scandal“ (ker na tem bi se ljudje pohujševali).

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da so duhovniki, ki so volili proti duhovnemu so- bratu, slabo delali, in ljudstvo ni nikdar dolžno poslušati duhovnikov, ko se za kaj očitno slabega potegujejo. Ako bi „N. S.“ „slavo in čast“ prepevala tistim, ki so figo pokazali takim duhovnikom, ki so prav delali in se za dobro potegovali ter prav svetovali, potem se le bi imel g. I. K. pravico spodtikati se nad njenim po- četjem.

Dalje imenuje pa g. I. K. one duhov- niki v goriški okolici, ki so se potegovali za advokata — proti duhovnemu sobratu „altro che narodnjake“. Po velikem trudu stakni! sem vse številke „N. S.“ in sicer št. 8. in 9., ker tam je bil naznanjen izid prvotnih volitev. Ogledal sem si nekoliko od blizu dotične gospode, in res, med njimi se nahajajo odlični gospodje. Kakošni narod- njaki so, mi ni znano. Tudi mi ni znano, kakšne pojme ima g. I. K. o narodnjastvu. Dandanes se smatrajo za narodnjake tudi tisti, ki uradujejo z različnimi oblastnijami slovensko. Večina teh gospodov „altro che narodnjakov“ dopisuje — nemško, samo dva slovensko. — Še mnogo sem mislil o tem povedati, pa je bolje, da molčim, ker je že itak preveč narastel odgovor in bi dr. M. preveč razburil.

Uprasha: kdaj je „Nova Soča“ bla- tila — škofo? je nereseno; — g. I. K. ni dal odgovora na to uprašanje, vsaj tudi ga ne more dati.

Zdaj pa pridemo na najvažnejšo točko in sicer do očitanja: „N. Soča je zato

liberalna, ker je „blatila duhovnike“ v št. 8. t. l. v uvodnem članku „Tonklijeva okolica“ povodom državnozbornih volitev. Koliko upitja, koliko razgrajanja, jeze, koliko hujskanja in govorjenja je povzročila ona „fa- mozna“ številka. V vsaki številki „R. K.“ plava pred očmi g. dr. M. ona številka, v kateri je bil fotografiran slavni venec. „N. S.“ je namreč navedla fakta iz javnega in privatnega življenja tistih mož, ki so javno delali za advokata. kajti noč in dan so pisali pisma na vse strani; vsakega du- hovnika, ki je prišel v mesto, so obirali in nanj pritiskali, neprestano dr. G. črnil, ad- vokata pa hvalili. Ne le to, celo grozili so duhovnikom, ako ne bodo glasovali za advokata. Nekaterim kapelanom so grozili, da ne dobijo samostojne službe; tistim pa, ki bi odvetniku oddali glasove, obljubovali so — različne reči n. pr. „dobre služ- be“, „posebno naklonjenost v prihodnje“. Pripomniti moramo tu, da vse to, kar go- vorimo, si upamo tudi dokazati s črnim na belem. (Tudi mi smo videli pisma uradne osebe, v katerih se je obljubovala volilcu — prva dobra služba, ki bo prazna, ako bi glasoval za dr. T., pisma, ki so se po našem polnem prepričanju pisala brez vedenja in proti volji onega, ki edini odlo- čujev teh rečeh. Kaj ne, da je vse to bilo — katoliško?!. Uredn.) Vse to se je javno delalo, javno govorilo in javno grozilo. Prav ti može so bili glavni agitatorji; trije v Goriči, eden na Vipav- skem, dva na Kanalskem. Da bi oslepili duhovnike in ljudstvo, izbrali so si lepo zveneče geslo. „Vera je v nevarnosti“ S tem geslom so stopili v boj proti duhovniku, kakor da bi od advokata zavisna bila „vera“ na Goriškem.

Človek bi mislil, da kdor se bori za „vero“, tudi po njej živi, vsaj javnih skan- dalov da se ogiblje. „N. S.“ je bila patrdno prepričana, da Tonklijevi okolici ni bilo mar za „vero“, pač pa da so le zato „vero“ potiskali naprej, da bi z njo le dosegli svoj ostudni namen, to je, da bi politično umorili dr. Gr. — Zato jim je krinko z obraza potegnula ter dokazala z dejanji da dotičnikom ni bila pri srcu vera nego vse kaj drugega. Ali se sme pa kdo dotikati zasebnega življenja tistih oseb, ki stopajo v javnost?

Na to uprašanje nam dá odgovor R. K. št. 2. t. l. str. 50. Tam beremo: „Na- ravno je po tem takem, da se smejo o takih priložnostih spravljati v javnost tudi zasebne, dcslej svetu ne poznane zadeve. Ako se za časa volitev hlina prijatelja du- hovnom in vernikom, ako kaže spoštovanje do cerkve in njenih ustanov, a mi ga iz privatnega življenja poznamo za brezbožnika... tedaj smemo brez pomisleka pred svetom krinko mu strgati z obraza ter ljudstvu pokazati ga, kakršen je v resnici“. Tako dr. M. na str. 51. Res je, da tu govori bolj o kandidatu, ki se po- stavlja ljudstvu za izvolitev; velja pa tudi za vsakega moža, ki se poteguje za javno stvar, posebno za take, ki se potegujejo za kandidata v javnih zastopih, v javni upravi. Ona „famoza“ številka je izšla v najhuj- šem volilnem boju. In da se v vročem boju marsikaj zapiše, kar bi lahko izostalo, je tudi jasno in naravno. Kaj rado se pripeti, da pride boj do osebnosti, eden drugemu si grehe očitajo, kar je tudi povsem nara- vno in navadno. To nam tudi potrdi zopet dr. M., ki piše v „R. K.“ 1. 1889. str. 481. tako le: „Naša sveta dolžnost je po- biti ter spraviti ob dobro imé pogubonosne ideje.“

Naravno pa je, da ideje ne letajo same o b sebi po zraku, kakr ptiice, in se ne širijo same.... Ideje so slične pušicam ali kroglijam, katere bi nikogar ne ranile, ako bi ne bilo nobenega, da bi jih izpustil iz loka ali puške. Nad strelec je treba torej v prvi vrsti zavleči udarce, če hočemo za- gotoviti se pred smrtnimi strelami. Vsako drugo bojevanje, tudi najpozrtovalejšo, bilo bi proti zdravi pameti.... Orožje je knjiga, časopisje, javni govori — osební upliv. Ne zadošuje poskriti se v stran ter ogniti se strel, nikake! Najboljše in izdat- niše je zajeiti streleca samega, da ti ne more več škodovati. Pristojno je to- rej, ponizati in ozloglasiti njegovo knjigo itd... in v mnogih slučajih tudi osebo samo. Da, tudi osebo, ker je oseba najglavniši element v boji, kakor je artilerist, in ne bomba, smod- nik in top, najglavniši element v artileriji. Dovoljeno je torej v mnogih slučajih javno osvečati nepoštenost in podlost škodljivega neprijatelja, smešiti njegovo nprav, sramotiti njegovo ime i primerek. Da, in po- služevati se smemo k temu i proze i stihov, i resnobe in šale, karikature i vse h meteljnosti in sredstev. Paziti pa moramo, da ne vptrebimo nikdar laži v obrambo resnici....

G. J. K., kaj pravite k tem vrsticam? Ali bote še očitali „N. S.“, da „blati du- hovnike“? Drugič zapišite raje, da „N. S.“ je le „krinko strgala z obraza“ možem, ki so javno mnenje begali, češ, da „vera je v nevarnosti“ — ter „ljudstvu pokazala jih, kakoršni so v resnici“, da namreč pod pla- ščem vere skrivajo notranjo masečevalnost in srd nad svojim tovarišem, v veliko po- hujšanje vernega ljudstva in v kvar javni blaginji. Med tem ko je narod bil složen v svojem političnem prepričanju in delovanju, cepila in razcepila je ta gospoda duhovšči-

no ter bi bila razpor zanesla tudi med ljud- stvo, ako bi „N. S.“ ne bila tega zaprečila. Ne vemo, da bi bilo pohujšanje in zapelje- vanje ljudstva k razporu na Goriškem kedaj v takem cvetu, kakor v oni do- bi. „N. S.“ se je morala postaviti proti ta- kemu pohujševanju iz zapeljevanju, če tudi z ostrim orožjem. Fakta, katera je našela „N. S.“ niso njena iznajdba, nego sloné na gotovih pričah. Ako so pa fakta blato, te- daj blati sam sebe le tisti, kdor taka fakta vrši, in ne, kdor jih beleži. Nekdo iz zna- nega venca pokazal je v zadnjem času zo- pet očitno, takó da so vsi hribi čuli, kakó malo mu je za vero in da je imela „N. S.“ ob svojem času prav. — Taki može so res pravi liberalci, proti katerim je treba postopati po nauku Mahničevem, ki pravi: „Najboljše in izdatniše je zapeti streleca samega, da ti ne more več škodovati. Pri- stojno je torej, ponizati in ozloglasiti nje- govo knjigo itd... in v mnogih slučajih tudi osebo samo“. in: „Dovoljeno je torej v mnogih slučajih javno osveča- ti nepoštenost in podlost škod- ljivega neprijatelja, osmešiti nje- govo nprav, sramotiti njegovo ime i primerek.“ Evo, tak je nauk dr. M.! Ali je „N. S.“ ravnala proti „katoliškemu načelu“?

Liberalce imenuje celo dr. M. tudi tiste, ki pohujšujejo ljudstvo z življenjem; po-tem-takem so tisti, ki so hoteli dr. Gr. z „vero“ uničiti, tudi liberalci. (Nekdo iz slavnega venca je dejal med volitvami nam samim brez ovinkov: „Vi niste pravi libe- ralci, ker ste za f. ja, mi smo pravi libe- ralci, zato smo za odvetnika.“ Mož je go- voril posebno gledé na sebe popolno resnico. Op. ured.) V tem zmislu piše dr. M. v „R. K.“ 1889. str. 458.... „In gotovo korint- ski liberalci so bili veliko bolj nedolžni od naših, ker pohujševali so le s slabim življe- njem.“ Kdor torej pohujšljivo živi, je tudi liberalci, s katerim treba ravnati po gori navedenih Mahničevih načelih, kar je „N. S.“ tudi res storila v oni tolikokrat ome- njeni 8. števil. 1. 1891.

Ako bi „N. S.“ objavljala osebne na- pake takih oseb, ki niso stopile v javnost, po katerih ne trpi javna mravnost in javna blaginja, ki so skrite pred svetom, potem bi lahko zamerili „N. S.“, kajti s tem bi res le spodbudila veljavo in čast našega stanu, kakor to delajo judovski in italijan- ski listi.

Prosim, g. I. K., vzemite v roke št. 7. „Stare“, povejte mi, ali se je čuditi, ako je „N. S.“ zavrela kri, videči toliko predrz- nost? „Stara“, to je Tonklijeva okolica, je očitala dr. Gr. po krivici napuh, la- k o m n o s t i t a, „N. S.“ pa njej z vso pra- vico nečistost pozešnost, zapravljivost itd. — Ali ji zamerimo, ako je iz- zvana po očitnih lažeh odgovorila z neo- vrgljivo resnico? Lepa bi bila; nasprotniki naj delajo, pišejo in lažejo, kar hočejo, naj nas magari „spešajo“ — mi naj pa molči- mo? Kje je to pisano?! Ako mi streljamo na sovražnika, pričakovati moramo, da tudi on se ne skrje, pač pa da puško tudi s kamenjem nabije, ako mu zmanjka svinčenk, ter da bo na nas streljal. V vojski moramo biti na vse pripravljeni. To je pa tudi nara- vno, kajti katoliško načelo veli: *Vim vi re- pellere, omnes leges et jura permittunt*.... (Silo s silo odbiti dovoljuje vse postave in vsa prava.) Vrh tega so tudi tisti vrli junaki v boju proti dr. Gr. pričakovali kaj takega, kajti nekteri izmed njih so se že poprej pogovarjali, da kaj takega utegne priti v „N. S.“ Zakaj so dražili „N. S.“, ko so prevideli nasledke svojega draženja? Ali niso oni kiivi spisa v „N. S.“?

„N. S.“ ni nameravala z ono številko spodbuditi veljavo duhovnikov, pač pa hotela je koristiti dobri stvari — to je: — ozigosati javno laž, braniti žaljenega o brekovanega in z vso nesramnostjo preganjanega duhovnika ter pomoči, da bi javne koristi prišle v poštene, katoliške roke, nasproti možu, ki je svoji stranki in svojem listu dovoljeval tak div- ji boj. Ali se to sme?

Poslušajmo sv. Alfonza: „Detractio alterius famae tunc est mortale, cum aut publicatur delictum falsum (v 8. št. so bili resnični) proximi, aut delictum verum, sed occultum (v „N. S.“ so bili tudi očitni) et item cum publicatur, ut infametur nam si manifestatur ob alium iustum finem v. g. ut evitetur damnum grave allo- rum, et nullum extaret medium, quo evite- tur illud, („N. S.“ ni imela drugega pripo- močka, ker vsi v mestu so bili nahujskani od dveh proti dr. Gr.), tunc illud pate- facere non est illicitum.... Sv. Alfonz se opira na besede sv. Tomaža: illa dicitur vera detractio, quae fit ut de- nigratur alterius fama, non autem illa, quae fit ob aliud bonum necessarium: Si verba, per quae fama alterius diminuitur, profe- rat quis ob aliquod bonum necessa- rium, non est peccatum, nec pot- est dici detractio“.

Celemu svetu je znano, kakšne sple- ke sta dva kovala proti tovarišu, da bi onemogočila dr. Gr. izvolitev. Ni ga sred- stva na svetu, da bi se ga ne bila posluževa- vala v boju proti dr. Gr. Ali je torej čud- no, ako je „N. S.“ zapisala oni članek? Vzemimo zopet sv. Alfonza: Notandum 1. licere (ut dicunt Lugo, Carden. Tournely et Busemb.) revelare aliquod verum delic- tum proximi, in quantum iuvat et etiam est

*) Pa „N. S.“ bi dopis lahko vrgla v koš, ako bi se ne bila zlagala z njim! Uredn.

necessarium ad se defendendum ab aliqua insidia ab illo parata....

Notandum 2. licere patefacere alterius peccatum in quantum conducit proprio consilio, aut levamini in aliqua Inluria gravi, qua quis affectus est, ut communissime Navar. Bon..... Tu se nam je potrebno zdelo navesti citate iz sv. Alfonza, da ne bodo nasprotniki podtakli onemu članku hudobnih namenov, kakor da bi hotela „N. S.“ res veljavo spodkopati duhovnikom. Nasprotno — Tonkl. okolica — je spodkopala veljavo duhovščini na Goriškem: „In ne le veljavo lastno, tudi veljavo duhovstvala s ploh spodkopava, kdor je poln moralnih madežev“.... tako piše Zupančič, Duh. past. str. 15. Gosp. I. K., kdo spodkopava veljavo duhovščini?

Zato bi bilo pametno, ako bi dotičniki držali se nasveta veleuč. dr. Lampeta v Lj., ki pravi v svojih govorih str. 71 „Bolje, da se kdo čisto izloči iz javnega življenja, kakor da bi po njem moral trpeti večno ali časno škodo narod.“

Dalje pravi g. I. K., da „Nova Soča“ je liberalna zato, ker „je z vsem zadovoljna, kar naši časniki pišejo — „Brus“. Sl. Narod itd.

To ni res. Navedite nam številke „N. S.“, v katerih je „N. S.“ z vsem bila „zadovoljna“. Res je pa, da „N. S.“ je obsojala boj na Kranjskem. V št. 44. p. l. v političnem razgledu piše: „Na Kranjskem sta obe stranki močno zavozile v stran, kar čutimo posebno hudo Slovenci ob jezikovnih mejah; toda morali bodo nastopiti še žalostnejši časi, da se vzbudi zdrava reakcija do boljsega....“ Oj, G. I. K., ali je „N. S.“ z vsem zadovoljna?

G. I. K. prišteva „N. S.“ liberalnim listom, ker pravi: da na Slovenskem liberalcev ni.

Die Männer von Thatkraft und schärferen Tonart na Nemškem razločujejo dvojno vrsto liberalcev, radikalne liberalce in zmerni, vstevši med zadnje liberalne katoličane.

Radikalni liberalci so tisti, o katerih govori g. dr. M., to je, taki, ki sovražijo, tajijo Boga, zanikajo krščanstvo, napovedujejo boj J. Kristusu in sv. evang. itd. Zmerni liberalci so tisti, ki niso ni tič ni miš; Alban Stolz bi rekel halbe Menschen. Ti sicer protestujejo proti radikalnemu liberalizmu, pa se ne ganejo, ampak le mirno nekako od daleč gledajo; sem se prištevajo sploh vsi nemarni, mlačni katoličani, ki imajo za vrata široko vest, ki se ne zmenijo ni za eno ni za drugo. Ali je danes petek ali svetek, praznik ali delavnik, njim je vse jedno.

„N. S.“ je v št. 30. tajila prvo vrsto liberalcev, ki zanikujejo in sovražijo Boga očitno, to je z namenom in iz hudobne volje delajo na to, da bi vernim vzeli vero in v njih skušali to sovraštvo do Boga in do sv. katoliške cerkve vcepiti; takih liberalcev, pravi „N. S.“ ni na Slovenskem. V drugem predalu gori omenjene številke jasno pove to „N. S.“: „Liberalcev, ki bi vse storili le iz sovraštva do Boga, liberalcev, kojih sovražstvo do cerkve in Boga je večje od ljubezni do domovine, liberalcev, ki so se zvezali z nasprotniki narodnosti iz sovraštva do Boga in do cerkve, liberalcev, ki bi iz sovraštva do Boga in do katoliške cerkve prodali celo svojo narodnost in domovino — takih liberalcev ni na Slovenskem!“ Ali morda nima prav? Prosim tedaj, kateri so tisti na Slovenskem; imenujte nam stranko, ki se je osnovala le iz sovraštva do Boga in do sv. katoliške cerkve?

Gledé pa mož, ki delujejo na slovstvenem polju, moramo sledeče opomniti. Ti možje so to pisali, kar so znali in o čemer so se po šolah učili. Kakšen duh veje pa na gimnazijah in na vseučiliščih, nam je tudi predobro znano. Katoliški avtorji so izključeni, racionalistični itd. so uvedeni, zato pač se nam ni čuditi, ako oni možje kujejo pesmi, romane itd., ki se vselej le strinjajo povsem s katoliškimi načeli. Nikdar in nikoli ne moremo trditi, da bi naši literati pisali iz hudobne volje, to je z namenom, da bi krive nauke kot take vcepili citateljem v srce. Njihov namen je bil po našem prepričanju, pomnožiti slovensko slovstvo, pokazati svetu, koliko znajo, itd. Zaljubljen mladenič je poskusil s svojo pesmijo izvoljenko bolj za se pridobiti itd. Taki in enaki nameni vodijo naše slovstvenike pri izdelovanju njih umotvorov. Ako pa bi ti pisatelji, na kak način opomnjeni, prišli do pravega spoznanja in bi navzlic temu še nadalje s krivimi nauki nasičene umotvore v javnost pošiljali — potem je pa: „scandalum diabolicum.“

Druge vrste liberalcev „N. Soča“ pa ni zanikala — in teh, zalibog, je več kot preveč, kajti liberalci je vsakdo, ki očitno prelamlja božje in cerkvene zapovedi, pohujšuje nedolžne ljudi z grdim življenjem in s slabim izgledom. Takih liberalcev najdemo prav mnogo tudi pri dr. M. stranki — „Tonklijeva okolica“ vsa je liberalna! — in teh liberalcev „N. S.“ ni nikdar zanikala.

G. I. K. trdi nadalje, ako ga prav razumemo, da v načelih nikakega kompromisa z „liberalci“, pač pa v skupnih interesih, to je pri peticijah, v zahtevah narodnih pravic itd. No, to je vendar nekaj. — G. I. K. je vsekakor pripravljen skupno delovati z liberalci v skupnih interesih. Mi mu tudi radi verujemo. Ali pa se z njim strinja tudi veleč. dr. M., je veliko uprašanje. Mi tudi dobro vemo, da „dogma“ ostane dogma in ne trpi kompromisa. Kar je črno, ni belo, vse to nam je jasno, kajti pri verskih resnicah — velja dr. M. ... aut — aut. N. pr. Verska resnica je: „Sv. katoliška cerkev je nezmotljiva učiteljica“. — Ta resnica ne trpi kompromisa, to je, tu se ne da „glihati“, kakor se dela za kako žival. Tu velja: aut verješ, aut ne verješ. Ako verješ, si kristjan, ako ne verješ, si liberalci. To, kaj ne, je vsem jasno. Toda oni „brez kompromisa z liberalci“ dr. Mahnič razumem jaz vse drugače. Mogoče je, da ne zadenem prave, vendar zdi se mi, da g. M. hoče z ono besedico reči: V nobenem oziru z liberalci zveze, ne pri volitvah, ne pri peticijah, ne v društvi itd. — Stopimo mi sami na svoje lastne noge, sami hočemo kandidate postaviti, tudi narodne pravice hočemo brez liberalcev zahtevati, ker smo dovolj močni Tako nekako razlagam si besede: „brez kompromisa“. To misel mi potrjujejo besede dr. M. na platnicah „R. K.“ št. 2. l. 1890. — spodaj na koncu: „Jaz, prijatelj, prisegam na zastavo katoliškega načela na vse strani, brez vsake zveze, brez premirja z liberalci.“

Sicer pa, počakajmo še nekoliko, veleč. g. dr. M. boče gotovo še jasneje govoril v tem oziru.

Slednjič upraša g. J. K. 1. „Kdaj in kje smo blatili narodna društva kot taka? 2. Kdaj in kje smo pisali sovražno o narodni zavednosti sploh“, 3. Kateri stavek iz „R. K.“ je nevaren naši narodnosti, našemu narodnemu obstoju, ako se dejanski izvede?“

K. 1. upr. Povejte nam g. J. K.: v kateri številki „N. Soče“ smo Vam očitali, da ste blatili narodna društva,

K. 2. upr. Kdaj in v kateri „N. S.“ smo Vam očitali, da ste pisali sovražno o narodni zavednosti itd.

K. 3. upr. Odprite „R. Kat.“ l. 1891. str. 74.: „Iz politika, kateri je le teoretično izomikan, brez izkustva, se porodi fantazija; njegovi načrti so nevarni, ker se ne zlagajo z dejansko obstoječimi razmerami; njegovo politiko ostane neplodna, ker on sicer uči, kako bi moralo biti, a ne zna sveta kje in kakó prijeti, da bi ga preobličil po viših nazorih“

Da pa veleč. dr. M. ne pozna dejansko obstoječih razmer, posebno oseb na Goriškem, je čestokrat pokazal — in še pokaže. Se v zadnjem „R. K.“ je pokazal to, ker hoče nas prepričati z besedico — fuimus — da so se nekateri poboljšali (Hočete reči: premislili. Op. ur.) Haha, kdo bi se ne smejal!

Zupančič, Duh. past. str. 24, pravi: „Prvo pravilo pastirske modrosti in previdnosti je: Skušaj doseči le to, kar ti je mogoče doseči“

Gospod dr. M. bi pa rad vse dosegel na enkrat, pa malo ali nič ne doseže, kajti „gorečnost“, pravi Zupančič, „morabit pravična, ki slehernemu dá, kar mu gré; čast komur čast, priznanje komur priznanje.“ — M. pa ne vidi ene dobre dlake pri „N. Soči“, cel Schimpfleksikon je že izpuštil čez N. S. in njega urednika ter s tem indirektno na dr. Gr. in sploh na celo našo stranko, duhovščino in narod. Ali je s tem koristil dobri stvari, pové prihodnost. Recimo, da bi bili tudi vsi duhovniki na dr. M. strani, ali bi bilo ljudstvu in sploh s tem kaj pridobljeno? Der violette Revolutionär v St. Pöltenu, tako nazivljajo judovski listi dr. Sch., pravi: Eine Partei, deren Intelligenz nur die Geisteslichkeit und ein paar Adelige repräsentiren, erreicht nichts, rettet das Volk nicht und hilft der Religion nicht auf.“ Corr. Bl. 1891. str. 461. Klar scheint mir, dass wir Clericale auch bei verschiedener Anschauung in dubiis et liberis gute Brüder sein können. Die fanatische Exklusivität hat von uns viele Lalen schon abgestossen. Insbesondere die Stadbevölkerung vertritt es nicht, dass man das Gleichniss von Herde und Hirte in so politisch und sociale Leben einfach überträgt“ Corr. Bl. 1891. str. 788.

Potrudite se, g. J. K., ter uprašajte enega ali drugega Šebreljca, kaj misli o tem boju proti „Novi Soči“, oziroma proti dr. Gr. S kratko besedico se odreže. Eden drugemu — so „fovšeni“ Ali to koristi narodu?

Umsichtig wird der Seeleneifer sein, wenn Sanftmuth und Starkmuth in schönen Einklang ihn leiten. Ohne Sanftmuth wird der brennendste Eifer mehr zerstören als bauen, mehr verwunden als heilen“. Amberger, Pastoraltheol. str. 459.

Duhovnik.

Naravne mineralne vode iz raznih studencev.
Kemični, farmacevtski in drogerijski izdelki najbolj čislane domače in tuje zdravilske posebnosti.
Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto.
Ribje olje z železom ali železnim jodom.
Najčistejše žveplenokislo apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.
Zdravila za živino: konjski cvet, konjski prašek, govejji prašek.
Homeopatična zdravila.

prodaja

novonastanovljena lekarna
Bannitzer v Rabatišču št. 16.
v najemu
Alojzija Glibich-a

Čudovite kapljice
sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le radijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratnejše žledčne boleti. Prav zdravilno vstrežajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na rranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo same omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbe in pošiljate pa edino v lekarni Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Kovis, v Ljubljani v lekarni U. pl. Trnkoczy G. Piccoli, in Ljud. Grečelna „pri Mariji pomagaj“, v Postojni v lekarni Baccarich, v Ajdovščini v lekarni Sapla, v Vipavi v lekarni Guglielmi, v Beljaku dr. Kumpf.

I steklenica velja 30 kr.

NB. Varovati se je treba narsikavih balzamov, katere sijajno oznanjajo in priporočajo, ki pa kvarijo človeku le zdravje, ker dražijo želodec in žilce, da nastanejo lahko hudi in nevarni nasledki.

VINSKI EKSTRAKT.

To priprosto in izvrstno narejanje izvrstnega i zdravega vina, ki se nikakor ne ločimo naravnega vina.

Cena za 2 kila (za 100 litrov vina) gl. 5.50

Recept se brezplačno prilaga. Za najboljši vspeh in zdrav izdelek jamčim jaz.

PRIHRANITEV ŠPIRITA

doseže se z mojo pokrepčevalno esenco za kuanjine, ki daje pijačam prijeten in rezen žgos in ki se dobiva samo pri meni.

Cena gl. 3.50 kilo (na 600 — 1000 litrov) navodom za rabo.

Razum teh specialitet imam tudi vse esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likerjev itd. Recepti brezplačno. Cenik poštnine prosto.

Karol Filip Pollak

Tvornica esenčnih specialit v Pragi.
Solidni zastopniki se iščejo.

Valentin Kofol

cerkovnik in pramojst čnikiter
v Kanalu

priporoča svoj izboljšani in vsem razmeram prirejeni aparat za večno luč; kakor tudi od njega najdene in pripravljene stenje za vsakovrstno olje č. č. cerkvenim oskrbništvom za trajno, svetlo, čedno in ceno večno luč.

In sicer stane:

1. Aparat:

a) glaž, rudeče (roza) barve . . f. 0.95

a) „ vijoličaste „ . . . „ 0.75

a) „ bele „ . . . „ 0.55

b) pozlačeni pokrov 0.75

2. Stenji:

a) 1 škatljica Kožolovih močni . f. 1.60

b) 1 „ šibki „ . . . „ 0.85

c) 1 „ Gersheimovih „ . . . „ 2.—

3. Rog za prižiganje sveč

z benzinom z 2 stenjema . . . „ 1.70

Stenji za rog stane meter . . . „ 0.12

Dobra zaloga izvrstnega kadila (birha)

1. drobnega navadnega (granis) . . . f. 0.70

2. naravnega, lepega (naturalis) . . . „ 1.—

3. izbranega, (lacrima) 1.20

N. B. Vse to pošiljam na vsako zahtevanje in naročilo brezplačno; plačati se ima še le po poskušnj.

Neprimerno sprejem nazaj.

Natančen poduk se dodaja vsakemu naročilu.

Sargovo zdravniški preiskano
zobno čistilo
KALODONT
Na prodaj pri lekarnih i dišavnicih

Anton Urbančič

trgovec v Gosposki ulici
št. 15 poleg Orzana

se zahvaljuje ob koncu l. 1891 vsim svojim dosedanjim gg. odjemnikom ter se priporoča, da bi ga blagovolili v njegovem podjetju tudi nadalje podpirati. V zalogi ima blago za možke in ženske obleke, bombaževino in platno za razno perilo, ter razne obrisače, namizne prte in prtiče. Pri njem se dobi bogat izbor volnenih zimskih rut, raznih modrecev, izmed kojih posebno priporoča modree župnika Kneipa in profes. Jäger-a. Na prodaj so tudi razne ovratnice od 15 kr. naprej; enako se dobé pri njem razni ovratniki iz platna in celuloide; zapestnice, rokavice nogavice so na izbor zimske in druge. Bombaž, sukanec, gumbi in razne volne se prodajajo po najnižih cenah ter se skrbi, da se ima posebno oskrbljeno za šolska ročna dela.

Sedaj v zimskem mrazu ponuja zlasti razne zimske srajce, jope in svitice, po najnižih cenah in h koncu se predzne opozoriti, da je v mestu edini razprodajalec voščenih sveč iz odlikovane svečarne Jerneja Kopača.

Solidne agente

išče v vseh krajih dober bankni zavod za prodajanje v Avstriji dovoljenih državnih papirjev in sreč proti ugodnim plačevalnim pogojem. Le z majhnim trudom zasluži se 100—300 gl. mesečno. — Ponudbe sprejema zastopnik J. Rotter, Budapest, Andrassystrasse 56.

Dr. Rose živčni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mili raztopljajoče

domače sredstvo.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 kr., o pošta 20 kr. več.

Na vseh delih zavarovane je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Tam se tudi dobi:

Pražko universalno domače mazilo.

To sredstvo pospešuje prav izborni, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V škatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavarovane je moja tu dodana, zakonito varstvena znamka.

GLAVNA ZALOGA

B. FRIGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Gorske cvetlice

Slovenski napevi za čvetero in petero mešanih glasov, zložil Janez Laharnar, delo 4., dobé se pri Gašparju Likarju v Gorici in pri skladatelju na št. V iški gori, p. sv. Lucija za 50 kr. kos.

Prememba lokala.

Že 33 let obstoječa dobroznana prva avstr. dunajska pisarna za oznanila

A. Oppelik

nahaja se od sedaj naprej
Wien, Stadt, Grünangergasse Nr. 12.

(na voglu lekarne, Singerstrasse Nr. 12).
in se priporoča za preskrbljevanje oznanil vsake vrste za vse dunajske in inozemske liste, kolarje itd. po najnižih cenah in točno izvršljivo.

Cenik in prevdarki stroškov zastoj

da to tudi ostanemo do svojega slednjega diha. Vsem našim gg. prijateljem, ki so se nas spomnili omenjenim potom ob novem letu in ki so nam podali raznih dobrih svetov, katere bomo po možnosti uvaževali, izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo. Bog poživlji in potrdi v dobri veri vse naše prijatelje!

Pismeni izpiti za učitelje verstva na srednjih šolah vršili so se, kakor smo slučajno izvedeli, 2., 4. in 5. t. m. v tukajšnjem osrednjem semenišču. Udeležil se jih je edini č. g. Franc Castelliz, začasni učitelj verstva na goriškem učiteljskem in edini prosilec za to službo. Ni „Rimskega Katolika“ ni „Folium Periodicum“ nista prinesla naznanila o teh izpitih, kakor tudi ne o svojem času razpisa službe na imenovanem učiteljskem.

Silvestrov večer je zbral v prostorih „Goriške Čitalnice“ precej lepo število oddelčnega našega čitalniškega občinstva, da je bila zabava živahna in kratkočasna. Spored na odru je bil naslednji: 1. Moški zbor „V ljubem si ostala kraju“, ki se je pel precej dobro. — 2. „Tri lipe“, Gregorčičeva pesem, deklamoval prav zanimivo in naravno g. prof. A. Kragelj. — 3. Ženski zbor „Lunica“, ki se je pel takó dobro, da se je moral ponoviti. — 4. Gregorčičeva deklamacija „Naš čolnič otmimo!“ Vrlo g.čno deklamovalko Ano Ozano je občinstvo viharno zahvalilo, da se je morala zopet pokazati na odru. — 5. Vilharjev samospev „Mornar“ za bariton; pel pravnik gosp. Faganel, spremljal na glasovirju g. Jos. Fon. Gosp. Faganel nas je s svojim lepim in glasbeno izurjenim glasom kar iznenadil. Le še večkrat kaj enakega! — 6. Burko „Prijetno iznenadenje“ predstavljale so g.čne Osana, Pavlica in Jug ter g. Sivec; burka je uročila mnogo smeha, ker bila je tudi res izborna predstavljana, kar se o imenovanih vrlih in že znanih močeh sicer samo po sebi razume. — 7. Mešani zbor „Pozdrav“ moral se je tudi dvakrat peti; ugajal je jako. — Vse petje je vodil gosp. Fon, ker je čitalniški pevo-vodja g. Mercina obolel. — 8. Okoli 11. ure začela je tombola na več šaljivih in lepih dobrot. — Proti polnoči se je vršil prizor „Staro leto pred sodnijo“. Zada-j na sredi sedeli so za mizo gg. sodniki, na levi za svojo mizo državni pravnik Črnogled, na desni pa zagovornik doktor Svetlogled. Pred sodniki sedelo je na zatož-ni klopi „Staro leto“ v podobi sivga, k grobu težčega starca. Gosp. predsednik je naznanil, da se je zaslisanje prič že dovršilo in dal besedo državnemu pravniku Črnogledu. Ta je začel slavnemu sodišču naštevati vse grdobije in hudobije „Starega leta“, kakó je morilo, požigalo, sleparilo, koliko drugih nesreč je uročilo itd. itd. in k sklepu prosil, naj slavno sodišče obsodi hudobno „Staro leto“ takó ostro, da bomo za vselej imeli mir pred njim. Ker se je med zatožnim govorom državnega pravnika občinstvo večkrat smejala, zagrozil je prejasni gospod predsednik, da ukaže — galerijo sprazniti, ako ne bo miru. Za držav-nim pravnikom Črnogledom je dobil besedo zagovornik Svetlogled, ki je vse hudobije, katere je javni tožnik nakladal „Staremu letu“ na hrbet, zvrčal na druge hudobneže. Potem je pa začel naštevati, koliko dobrega je prineslo „Staro leto“; ako jih je veliko pomrlo, še več se jih je rodilo. Da jih je pa „Staro leto“ mnogo preselilo v „boljše življenje“, je pa dobro stvorilo njim, ki so zdaj na boljšem, pa tudi nam, ki smo ostali na svetu, kajti kam bi prišli, ako bi se ljudje le množili, umrl pa da bi nihče ne. — Kakor je bilo „Staro leto“ v podobi starca nejevoljno med govorom javnega tožnika Črnogleda, takó je zdaj kazalo veliko zadovoljnost med slavošpevom zagovornika doktorja Svetlogleda. — Slavno sodišče se je pa vkljub izvrstnemu zagovoru pridružio nazorom javnega tožnika („Staremu letu“ je prihajalo slabo — luč v dvorani je začela temneti) in je po kratkem posvetovanju proglasilo razsodbo v imenu njegovega maločastva Kurenta, da se veliki hudodelnik „Staro leto“ obsodi (— „Staro leto“ se zgrudi na tla, zagovornik mu hoče pomagati — ura bije polnoči — luč pojema še bolj, da je v dvorani bilo temno,) — na najhujšo kazen, ki je hudodel-cem odmerjena, — na smrt.

Ko je slavno sodišče izreklo to smrtno obsodbo, je „Staro leto“ že izdihnilo svojo grešno dušo — a čuj! zadaj se oglasi jok novorojenčka (luč veselo zagori!) — novega leta 1892. — Zagrinjalo se zopet vzdigne in doktor Svetlogled pripeštuje v naročju jokajočega novorojenca z veseljem oznanilom, da je za vselej minulo staro l. 1891. ter nastopilo novo leto 1892. Na to voščil navzočim srečno in veselo novo leto; vsi navzoči si medsebojno podajajo roke ter si drug drugemu voščijo: „Srečno in veselo novo leto 1892!“ — ki je komaj začelo dihati. Ganljivo živahen prizor! In še dolgo časa ostali smo skupaj, presrečno rado-vaje se prijaznega slovesa, kateri je naša Čitalnica priredila staremu letu, ter dobrodošlice novemu l. 1892. Gotovo ostane ta večer v živem spominu vsem udeležnikom, da se bomo na prihodnje Silvestrovo zvečer gotovo zopet videli v čitalničnih prostorih vsi oni, ki živi in zdravi dočakamo tudi novo leto 1893. Na svidanje!

Radodarni doneski. — Od zadnjič so došli za „Slogine“ učne zavode naslednji darovi: Slavna goriška ženska podruž-

nica družbe sv. C. in M. kot del dohodka pri jesenski veselici 50 gl.; na Silvestrovo izročil nam je rodoljub v „Goriški Čitalnici“ 10 gl. (imé smo popolnoma pozabili; pro-simo dičnega gospoda, da bi malo osvežil naš spomin iz starega leta); č. g. Anton Zarl, župnik, in Jan. Remec, kapelan v Podbrdu, vsak po 1 gl.; po božičnici čvete-rorazrednice v Komnu se je nabralo (po-slal č. g. J. Rejec) 1 gl. 63 kr.; preč. g. Ivan Dugulin, župnik v Ajdovščini 3 gl.; preč. g. Lovro Rutar, vodja na Sv. Gori 4 gl.; č. g. Štef. Kerkoč, vikarij v Lokavcu 6 gl.; č. g. Jos. Kos, duhovni pomočnik v Devinu 1 gl.; g. Alojzij Grbec, krojač na Nabrežini 1 gl.; dr. A. Tušar, dež. sodn. svetovalec v Rovinju 5 gl.; g. Sim. Rutar, profesor v Ljubljani 5 gl.; č. g. Jos. Strancar, kapelan v Sv. Križu 2 gl.; g. Ign. Kovačič, velepos. pri Sv. Luciji 6 gl.; g. Fran Blažon, želez. uradnik v Gorici, namestno običajnih vizitnic o novem letu 1 gl.; č. g. Ivan Nep. Murovec, vikarij v Sedlu 5 gl.; č. g. Blaž Bevk, kapelan v Podmelcu 1 gl.; g. Mozečič Jakob v Stra-čicah 1 gl.; dobrotnik J. J. iz Cerkna 6 gl.; gg. Anton Koren, Josip Kavčič, Ant. Urbančič, trgovci v Gorici po 1 gl.; g. Josip Kavčič, c. kr. notar, 1 gl.; g. An-drej Jeglič v G. 1 gl. Živelo požrtovhalno rodoljubje!

— Za podružnico sv. C. in M. v pu-šici pri Urbančiču 93 kr., pri Likarju 1 gl. 36 kr., preč. g. Fr. Goljevšek, župnik v Batujah, 1 gl., g. Ivan Pirjevec, uradnik v Gmudnu, 1 gl. Bog povrni!

Obizijeva tiskarna se na zadnji strani priporoča našim častitim čitateljem za vsa-kovrstna naročila tiskarske obrti. Mi pripo-ročamo to tiskarno, ki je v narodnih rokah in ki vedno bolj in bolj napreduje. Tiskar-na se je v zadnjem času jako nazirila in pomnožila z novimi črkami in drugim tis-karskim blagom. Kar se tiče raznovrstnosti in lepote črk, je ta tiskarna zdaj prva v Gorici. Cene so nižje nego kjerkoli drugod.

Drobne novice. — „Corrieru“ se je v to-rek prigradila grozovita nesreča; v laško besedo „face“ vtepel se mu je slovenski č s pravo pravcato kljuko ali „pipo“. Zdi se nam, da je nekaj trdil, da v Paternolliejvi tiskarni nimajo „pip“. Misli je takrat torej gotovo na one pipice, iz katerih stari očan-ci tobak pušijo.

— **Pokojni Anton Tožbar**, po domače Špič, v Trenti je bil tudi pooblaščen in dober vodnik hribolazcem ali turistom. Za-radi tega nabira „nemško alpsko društvo“ radodarne doneske za njegovo udovo in celo rodbino. Njegovo nesrečno smrt in pa boj z medvedom l. 1871. je opisal tudi tržaški „Mattino“.

— „Corriere“ od torka se je zopet obregnil ob nemški napis na poslopju c. kr. gimnazije, ker ni napravljen v jeziku „del paese“. Ta list se vedno upa, da jezik „del paese“, t. j. v Gorici, ima biti edino le laščina. Prazne marne! Sicer pa je ta gimnazija za celo deželo, v kateri je poleg 145.000 Slovencev le 75.000 Furlanov. Te številke naj si židinja vendar enkrat vtepe v glavo, saj je znano, da imajo židje dober spomin za številke in števila!

— **Goriški trgovci z jestvinami** so na-mesto mandolata zložili za dobrodelne na-mene 460 gl. 10 kr. Veliki trgovci, kot Orzan in Venuti, so dali celo po 50 gl., drugi po 30, 20, 10, 5, 2 in še manj! Denar je bil tudi razdeljen in sicer res v dobrodelne namene, kakor zavodu zapuščenih otrok 200 gl., „Beneficenci“ 150 gl., podpor-nemu društvu za uboge otroke 50 gl. itd.

— **Podporno društvo** za slovenske velikošolce na Dunaju dobilo je zadnje ča-se zopet mnogo lepih denarnih podpor. Med dobrotniki čitamo tudi imena dveh naših poslancev in sicer dr. A. Gregorčiča, ki je daroval 20 gl., in Alfreda grofa Coronini-ja ki je daroval 10 gl.

— **V trnovskih klancih** nad Kobaridom ubil se je pri takozvanem „grtlem robu“ Miha Trebše s Srpence. V temni noči za-gazil je h kraju in padel v prepad. Dobili so ga drugo jutro mrtvega poleg Soče. Kdaj vendar se popravi ta cesta in enkrat za vselej onemogočijo take nesreče?

— **Naši gg. dopisniki** so umeli naše prošnje, kar se vidi že iz današnje števil-ke. Hvala jim! Le tako naprej! Nekaj do-pisov smo morali odložiti za prihodnjico. Le s Krasa dobivamo premalo poročil!

— **Amerikanski Slovenec** je za ne-kaj časa prenehal izhajati, ker so sloven-ki rodoljubi v Čikagu izročili to prevážno podjetje nepoštenemu možu v roke. Naročni-kov je bilo že mnogo. Tako govori dopis iz Čikaga v „Sl. Narodu“.

Vabilo. — „Podmelska Čitalnica“ ime-la boče v nedeljo 10. t. m. v hiši Luka Bietliha ob 2½ urah popoldne svoj 20. glav-ni občni zbor. Spored: Predsednikov na-govor, tajnikovo in blagajnikovo poročilo, volitev novega odbora, posvetovanje o na-ročbi časopisov, nasveti in predlogi. Poseb-na vabila se ne razpošiljajo. Društvenike tem potom uljudno vabi k udeležbi —

ODBOR.

Iz Ločnika smo zopet dobili italijansk dopis, s katerim nas dopisnik zahvaljuje, ker smo priobčili zadnjič vsaj v glavnih posnetkih njegovo poročilo, in potem pri-poveduje o naslednjih dogodkih:

Pred dobrim mesecem je bil „Corriere“ zaplajen zaradi dopisa iz Ločnika proti

slovenski šoli. Predznil se je trditi, da večina otrok v slovenski šoli je furlanska, ki je bila le po zvijači in sili vpisana v to šolo. To nespametno laž so nekateri zaslepljenci poslali tudi v obliki pritožbe na ministerstvo, katero je ukazalo preisko-vati o njeni resničnosti. Preiskava je pa pokazala, da noben otrok v slovenski šoli ni Furlan, pač pa, da je še veliko sloven-skih otrok v laški šoli. Kaj poreče mini-ster o laški pritožbi, ko dobi tako poročilo v roke? —

Glavnemu kolovodji tukajšnje „Legge Nazionale“, Giovanni Maraga, je hudobna roka porezala 477 mladih trt. Goriški „Corriere“ se je takoj predznil izraziti sum-njo, da je to storil kak Slovenec. Pa glejte smolo! Tukajšnja žandarmerija je prišla zločincu na sled ter odvedla ga v preisko-valni zapor k sv. Antonu v Gorico. In ta tiček je bil ud „Legge Nazionale“ neki Andrej Stabon iz Ločnika. Popravka v tem smislu židovski list ni prinesel.

„Corriere“ je obešal tudi na veliki zvon dogodbo, da neki furlanski mla-dič jih je dobil s palico po hrbtu, ko je ob železnici nesel kosilo svojemu očetu. Tega pa ni povedal, da oni mladič je hujšak in izzivač prve vrste, ki ima vsač hip v ustih žaljivko „mostri di sels!“ —

„Corriere“ more biti ponosen na svo-jega tukajšnjega dopisnika, ki ne more pisati o eni sami reči, da ne pridene naj-manj dvakrat več lažij nego poroča zavite resnice. Zakaj pa ta dopisnik ni poročal o tem da so nekateri mladiči pomazali nemške in slovenke napise ob železnici? — da so hujšaki po Ločniku cele noči tulili: „Viva la Lega, viva la Lega e m. da per i sels!“ Cela vas je bila vznemirjana v vseh ponočnih urah po takh in drugih klicih, dokler ni c. kr. okrajno glavarstvo krepko stopilo na noge proti ponočnim razsajačem in žaljivcem naših dobrih sose-dov Slovencev. Seveda, „Corriere“ je oni korak slavne politične oblasti po svoje celo grajal. — Zakaj o takih dogodkih „Corrie-rov“ dopisnik nič ne poroča?

Kar se pa tiče „Corrierovih“ napadov na preč. gosp. dekana in žandarmerijskega stražmojstra, upamo, da židovski list ne doseže svojega neplemenitega namena, kaj-ti končno smo tudi mi tukaj, ki bomo pričali nedolžnost imenovanih gospodov. Par podpisov, ki so se nabrali proti njima po litru vina, jima gotovo ne bo škodovalo. Nekdo pa, ki se je v teh nepoštenih sple-tkah posebno izkazal, se bo moral na dru-gem mestu zagovarjati.

— S temi besedami smo na kratko povedali vsebino italijanskega dopisa, ka-teri nosi podpis „Un amoroso patriota.“ In takih je v Ločniku veliko, izvzemši nekoliko iz Gorice nahujškanih oseb, katerim je na čelu možicelj v vozičku — Giovanni Pet-tevin. Ta možicelj večkrat pridrdra na vozič-ku skozi Podgoro v Gorico, kjer pride v družbo najbolj „rudečih“, potem pa zopet veselo zdirja domov v Ločnik: V Gorico prinaša poročila in odnasa — dobre nauke, kako treba doma ščuvati proti Slovincem. Prav bi bilo, ako bi prišli možiču do živega!

Hripa. — Ta bolezen hudo šiba celo Evropo ter ves srednji in mrzli del Azije in Amerike. V nekaterih mestih je na tisoče bolnikov; bolnišnice so prenapolnjene, šole pa zaprte. Deževno in megleno vreme v Italiji je močno pospešilo razširjanje te bo-lezni; po vseh mestih jo imajo. V bližnjem Vidmu je posebno huda; v Rimu in celo Napolju tudi niso prosti te nadležnice. Tudi papežev tajnik Rampolla jo je imel; veliko kardinalov je naenkrat za njo ležalo. Na Dunaju je zbolel tudi minister Baquehem, pa je že ozdravel. V Nemčiji imelo jo je več visokih dostojanstvenikov. V obče je letos hujša od prejšnjih let, kajti razmeroma v mnogih slučajih se pridružuje tudi zaplju-nica, ki veliko ljudi spravi v prezgodnji grob. Tudi v Trstu je precej huda, da so morali šole zapreti. V Furlaniji prav hudo gospodari; v Trzinu posebno čutijo njeno jezo. V Gorici ni posebne sile, brez nje pa nismo, dasi je tukaj bolj mila. V hribih je baje še nimajo. — Prehlad, nerednost v jedi in pijači so nevarni hripini pomagači. Čistilo, čaj, postelja pa so njeni sovražniki.

S Ponikev smo dobili od našega na-ročnika dopis, ki nasprotuje onemu v zad-nji številki. Dopisnik pravi, da ljudstvo želi imeti pošto v Podmelcu, kamor je le uro daleč, kakor na Slap, pot v Podmelec je pa še lepša. Konečno pove, da so Ponik-ovci že pred dobrim letom poslali prošnjo za pošto v Podmelcu, da bi torej bilo ne-spametno delati zdaj prošnjo za Slap. Kdo ima prav? (Dopis nismo mogli priobčiti v celoti) — Tudi iz Rakovača smo prejeli dopis v enakem zmislu! Morebiti ga pri-občimo prihodnjico, ker za danes smo z dopisi dobro založeni,

Srečke na obroke. — Opozarjali in svarili smo že svoje čitatele, naj od potu-jočih agentov ne kupujejo raznih srečk (lo-zov) na obroke, ker na tak način se enako blagó, ki je navadno skoro brez vsake prave vrednosti, mnogo predrago kupi. Pred seboj imamo eno tako kupno pogodbo, po kateri je neki posestnik na Vipavskem ku-pil srečko ogerskega rudečega k. i. za — ki stane le 10 gl. — v 32 mesečnih obrokih po 1 gl. 80 kr., kar znaša nič manj kot 57 gl. 60 kr. Takó strašno se puste ope-

hariti naši rojaki! Pozor torej! Kdor že hoče s srečkami obogateti, kupi naj si jih za g o t o v denar!

Kranjsko. — „Ljubljanska Čitalnica“ bo od 1. maja t. l. stanovala v Pongračevi hiši na Turjaškem trgu. Kaj pa z „Narodnim domom“?

— V Zagorju (in v Trbovljah) so delavci v rudnikih začeli štrajkati. V imeno-vana kraja prišli so vojaki, da bodo vzdr-ževali red, ako bi delavci mir kalili. Doslej je še vse mirno; delavci zahtevajo več pla-če in manj dela na dan.

„Katoliško politično društvo“ v Ljub-ljani je imelo 3. t. m. svoj redni letni obč-ni zbor; pri katerem je bil izvoljen prvím častnim članom — deželni glavar Detela. Po občnem zboru je bil društveni shod, pri katerem je govoril poslanec Klun o splošnem političnem položaju, poslanec Pov-se pa o novih trgovinskih pogodbah. Prvi je našel v redu vse dosedanje ravnanje slov. poslancev, drugi pa nove pogodbe. Takó je vse v lepem redu! (Pripovedujejo nam, da je bil „vodja“ Povše pred kratkim časom unet nasprotnik teh pogodb.) Naposled se je sprejela resolucija, ki daje zaupnico slovenskim, zušnico pa mladočeskim pos-lancem.

— Ljudske šole v Ljubljani ostanejo zaradi osepnic zaprte do 17. t. m.

— **Vipavska Čitalnica** je imela 31. pr. m. občni zbor, ki je izvolil predsednikom g. dr. Josipa Kendo, njegovim namestni-kom g. Hrabr. Jamška in blagajnikom g. Ivana Zupana. Društvo bo imelo letos 16 slovenskih in 5 nemških časopisov.

— **Živinska kuga** se močno širi po Kranjskem. V postojinskem okraju je bilo od 18. do 28. dec. nič manj kot 337 okuženih živinčet.

— „Sišenska Čitalnica“ poleg Ljub-ljane je imela lani 108 članov; izhaja ugod-no. Lani so si društveniki izposodili iz društvene knjižnice 1215 knjig. Predsednik je ostal tudi letos gosp. Fran Drenik,

Koroško. — Celovski „Mir“ na-stopi po novem letu svoj enajsti tečaj. Ta časopis, kateri je ustanovil pokojni voditelj koroških Slovencev Andrej Einspieler in ki izhaja zdaj pod vrhovnim vodstvom pokojnikovega nečaka Gregorja Einspie-lerja, ki je ob enem sedanjí voditelj koroških Slovencev, pridobil si je v desetih le-tih ogromnih zaslug za tamošnje slovensko prebivalstvo v narodnem iz kulturnem oziru. Da so se koroški Slovenci začeli tako lepó narodno vzbujati, dvigati in razvijati, za-sluga je „Mirova“ in onih vrlih rodoljubov, ki so okrog njega. „Mir“ je zatorej lahko z vsó pravico ponosen na svojo prvo deset-letnico! Da bi pa bila njegova naloga v drugem desetletju še obsežnejša in uspeh večji, sklenil je izhajati odslej po trikrat na mesec, in sicer 10., 20. in 30. vsakega meseca, oblika bo nekoliko večja in cena 2 gl. na leto, za manj premožne pa 1 gl. 50 kr. Premožnejši rodoljubi pa bodo po svoji moči pomagali za večjimi letnimi doneski. — Tega koraka so se nemško-libe-ralne „Freie Stimmen“, ki so izhajale po dvakrat na teden, prestrašile takó, da bodo odslej izhajale po trikrat. No upajmo, da polagoma nihče Slovencev ne pojde za slo-venskim renegatom D o b e r n i k o m, ki oni list izdaja, da grdi in zaničuje svoje ro-jake.

— **Občina Št. Jakob**, ki se je 13 let borila za slovensko šolo, kakor smo videli iz Klunovega govora, je svoj namen konečno dosegla. Minister G a u č je ugodno rešil priziv vkljub znanemu odgovoru, kateri je dal na Klunove pritožbe. K temu so pri-pomogli naši poslanci in njih zavezniki. Iz verodostojnega vira moremo reči, da se šolske zadeve tudi v Trstu in Gorici uredé tako, kakor zahteva pravica.

— **Beljaška podružnica** sv. C. in M. je podala na deželno vlado priziv proti odred-bam okrajnega glavarstva, ki je bilo pre-povedalo vse točke dnevnega reda, ki so bile namenjene za pouk ali zabavo udelež-nikom. Deželna vlada je potrdila naredbe okrajnega glavarstva. Podružnica poda pri-ziv na ministerstvo. O tej reči so naši poslanci, kakor že znano, podali tudi in-terpelacijo.

— **V Libercu pri Celovcu** se je pro-dalo na javni dražbi neko veliko posestvo, ki je bilo cenjeno 492.000 gl., za samih 166.000 gl.; kupil ga je neki ogrski Žid. Takó prehajajo posestva v židovske roke!

Književnost. Knjigarna Ign. pl. Klein-mayra in Bamberg v Ljubljani je začela izdajati „Levstikove zbrane spise“, katere je uredil profesor Frančišek Lev ec. Doslej sta izšla prva dva zvezka poezij. Prvi zvezek stane 2 gl., drugi pa 2 gl. 50 kr. Tisek je jako čeden, papir pa lep in gladek. — O vrednosti teh poezij nam ni treba še posebej govoriti, saj jih Levstikovo ime najbolje priporoča. Prepričani smo, da jih bo s pridom in veseljem prebiral vsak Slovenec, ki jih dobi v roke. — Ali so v Ljubljani obnemogle že vse slovenske tiskar-ne, da vsa prva slovenska književna de-la izdaja — N e m e c, ki v središču Slove-nije bogati? Kaj pak, Slovenci za take „ničarje“ nimajo časa: oni se morajo med seboj lasati in pravdati za oslovo senco!

RAZNOTEROSTI

Revišna v velikih mestih. — V velikih mestih nakopičenega bogastva, tamkaj živi mnogo visoke in druge gospode, pa tudi revščine je v takih mestih obilo. Največji reveži po naših vaseh so, skoro bi rekli, gospodje proti revežem na Dunaju, v Berlinu, Parizu ali Londonu itd. in takih revežev, ki nimajo svojega bivališča, je silno veliko. Da bi se jim v hudih zimah olajšalo žalostno stanje, ustanovila so velika mesta posebne sobe, ki se po zimi kurijo in v katerih se smejo reveži brezplačno greti. V takih sobah na Dunaju grelo se je od 15. novembra do 27. decembra 110.782 prebivalcev in stradalajočih revežev in sicer 45.740 moških, 36.638 žensk in 26.674 otrok. To je revščina!

Deželna razstava v Budimpešti. — L. 1895. bo tisoč let, odkar so prihili Madžarji v Evropo. To tisočletnico namenjajo Madžarji proslavljati z veliko deželno razstavo v Budimpešti, za katero so se začeli že zdaj skrbno in z velikimi gnotnimi žrtvami pripravljati. Bojijo se namreč, da bi ta njih razstava ne ostala daleč za lansko razstavo bratskega nam naroda češkega. Ta bojazen ni prazna, kajti lanska razstava v Pragi, katero je uprizaril edino le narod češki proti nemškim spletakam in brez vladine pomoči, je daleč vsestranski nadkralila zadnjo razstavo v Budimpešti l. 1885., za katero so noč in dan delovali vsi vladni stroji in vsi Nemci. No, mi Slovani nimamo niti najmanjšega vzroka, da bi se kakorkoli udeleževali razstave, s katero se bo povečevala tisočletnica dohoda v Evropo onega naroda, ki z železno roko tlači podrejene mu slovanske naše brate!

Katoliško poučevalno društvo („Societas catholica instructiva“) v Rimu nam je naznanilo po očetu Bonaventuri, ki je urednik časopisa Missionar, da je na Božič odpotelo v svoj misijonski okraj Assan še tri misijonarje, enega laika in tri ženske sestre. V Assamu bodo delovali odlej 7 misijonarjev. Društvo se vzdržuje le z milimi darovi in se priporoča tudi našim čitateljem za podporo.

Turški Sultan tožil je po ministerstvu zunanjih zadev v Rimu bolonjski šaljivi list „La Rana“ (žaba), ker ga je smešil v besedi in podobi. Sodisce je obsodilo urednika zaradi žaljenja tuje vladarje, kar je tudi prepovedano, na tri dni zapora in 150 lir globe.

Nesreče. — Na sredi Atlantskega oceana med Novim Jorkom in Liverpoolom je zgorel parobrod „Abissinia“; k sreči te se vsi ljudje rešili na drugo ladjo, ki je požar zagledala in prihitela na pomoč. — V Londonu so imeli čez praznike takó gosto meglo, da ljudje niso svojih rok videli. Zgodilo se je radi tega več nesreč; ljudje so padali v vodo in veliko jih je na tak način našlo prezgodnjo smrt. — V Italiji so imeli takó hudo zimo, da so celo na otoku Siciliji ljudje zmrzovali. V srednji Italiji je sneg zamelele cele železniške vlake, da je veliko ljudi pod snegom našlo nesrečno smrt.

Ljudska šola na Češkem. — Kraljevina Češka se po pravici prišteva k prvim deželam na svetu, v katerih je ljudsko šolstvo v največjem svetlu. Ni čuda torej, ako ja narod češki med prvimi kulturnimi narodi. Že pred 100 leti, t. j. l. 1791., je bilo na Češkem 2876 ljudskih šol; do l. 1821. je to število naraslo na 2986; l. 1851. jih je bilo 3462, letos pa jih je že 5309 s 14.685 razredi; pred 100 leti je bilo le 2810 razredov. — Češka šolska poslopja so cele palače, okoli katerih se razprostirajo po večini krasni vrti. V šolah imajo povsod bogate zbirke iz vseh strok prirodznanstva ter posebno velike šolske knjižnice. Mladina pridno čita razne pripovedne in poučne knjige, razbistri si duh in pridobi posebno ljubezen do češke knjige, do češke domovine in naroda, kajti večina spisov za mladino je prešinjena take ljubezni. Ko mladina odrasne, čita potem pridno druge knjige in časnike, takó da Čehi sami sebe imenujejo „čitateljski narod“. Mladenci ne posedajo po gostilnah cele dni in noči, marveč pridno beró bodisi doma, v družtvih ali pa v knjižnicah, kakoršno ima skoro vsaka vas. Namesto za pijačo in igro, dajejo denar za knjige in časnike; zato je češka književnost na takó visoki stopnji, da se moramo čuditi, kakó more 6 milijonov Čehov toliko storiti na polju znanosti in prosvete. Učimo se od bratov Čehov!

Saje so prav dobro in uspešno gnojilo travnikom in njivam. Po travniku raztrošene pogube za več let prav dobro. Ako pa jih z zemljo in gnojem pomešamo, pa so še toliko boljše in tečnejše. Tak gnoj se napravi tako le: Vzame se dva dela saj in en del gnoja in oboje skupaj pomeša; potem se napravi 1 do 1½ metra visok in ravno tako širok kup tako, da se nadene najprej plast rahle zemlje, na to pride enaka plast z gnojem pomešanih saj, na to gnojno plast zopet plast zemlje, na zemljo zopet plast imenovane mešanice, kar se toliko časa ponavlja, da je naraven kup. Ta kup se potem pusti, da se dobro uleže. Kadar treba gnojiti, pomeša se vse skupaj dobro, in gnoj je za rabo gotov. Za gnojilo travnikom primeša se na en del saj štiri dele rahle zemlje in to vse skupaj enakomerno po travniku raztroši. S prav dobrim uspehom se tudi mlademu sadnemu drevju gnoji s samimi sajami, ki so tudi prav dober in izdaten pripomoček zoper sitne mravlje in njem.

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 15.65 per Meter — glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins ect.) vers. roben- und stuckweise porto- u. zollfrei die **Seiden-Fabrik G. HENNEBERG** (K. u. K. Hofliefer.), ZÜRICH. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Javna zahvala

Za svojega 4-letnega službovanja v Kobaridu ter 12-letnega v Tolminu sem se vsemu tamošnjemu prebivalstvu, njegovim šegam in navadam takó privadil, da je Tolminsko postala moja druga domovina, od katere sem se pa 31. decembra moral žalostnim srcem ločiti ter odpotovati na svoje novo mesto v Volosko, kamor me je poslalo povelje mojih predstojnikov. Pri tej priliki čutim v svojem srcu prijetno dolžnost, da javnim potom prav srčno zahvalim premmog svoje odkritosrčne prijatelje in ljube znance po celem Tolminskem, ki so mi v vseh 16 letih pri vsaki priliki skazovali prijaznost, naklonjenost, prijateljstvo in ki so mi v vsakem oziru šli blagohotno na roko. Končam svoje slovo s presrečnim vsklikom: Živeli vsi moji prijatelji in znanci na Tolminskem!

Volosko 4. januarja 1892.

FRANC PAVLIČEK
c. kr. okrajni žendarm. stražmojster.

Javna zahvala

Za premnoge dokaze odkritosrčnega sočutja, ki se nam je skazovalo ob nenadomestljivi izgubi, ki nas je doletela, izrekate svojo najsrčnejšo zahvalo

žalujoči rodbini
Dolschein — Rojic

Slavemu Občinstvu
se priporočajo naslednji goriški
trgovci, obrtniki, rokodelci in drugi:

Jernej Kopač
na Solkanski cesti 9.
izdeluje
vsakovrstne voščene sveče
Vseh vrst medeno posivo
V Gorici prodaja te
sveče edino le trgovci
A. Urbančič v Gosposki
ulici.

Anton Urbančič
trgovci poleg Orzanov v
Gosposki ulici

prodaja raznovrstno
drobno in manufakturno
blago, suhno in drugo
blago za možne inžen-
ske obleke ter Kopačeve
sveče.

Ivan Druha
na Traenku
ima bogato zalogo vsa-
kovrstnega
USNJA
ter raznega orodja in
potrebščin

za čevljarje
Prodaja na drobno
in na debelo.

Ivan Reja
krčmar „Alta Colomba“
za veliko vojašalco
na desnem voglu v ulico
Morelli, toči domačo
vino, kraški teran in ima
DOMAČO KUHNJO
Cene prav zmerne

Anton Jerkič
fotograf v Gorici
v ulici sv. Klare.

Blaz Bitežnik
KAMNOSEK
v Vrtni ulici št. 24, na
dvorišču nasproti pošte,
ima vedno v zalogi
nagrobne spominke,
izdeluje oltarje, kipe,
priznice, vodotoke, itd.
po svojih izvirnih načrtih

Ivan Howanski
čevljar
v Gosposki ulici med
Orzanom in Urbančičem.

Ivan Kavčič
veletržec na Kornu
ima zalogo
STEINFELDSKE PIVE.
v sodčkih in steklenicah
ter
žita, moka in otrobij.

G. Likar
v Gorici

Šemeniška ulica št. 10,
PRODAJA mašne in
šolske knjige in sv. po-
dobe, tiskovine za žu-
panije in duhovnije iz
Hilarijanske tiskarne,
papir za uradno in za-
sebno rabo in razno-
vrstne pisarske in šolske
potrebščine po mogoče
nizkih cenah.

Anton Fon
v Šemeniški ulici
ima prodajalnico vsako-
vrstnih klobukov in kap-
ter
gostilnico.
Toči vedno dobra in
naravna vina.

Anton Kustrin
v hiši dr. Lisjaka v
Gosposki ulici, ima
prodajalnico

za kavo, sladkor, moko,
olje, riž in vsakovrstne
jestvine na drobno in
na debelo. Zunanja naro-
čila se točno izvršujejo.

Franc Jakil
na sredi Raštelja št. 9
ima
ZALOŽNICO USNJA,
katero prodaja na drob-
no in na debelo.

Jožef Novič
krojač
v ulici sv. Antona št. 1.

Anton Koren
trgovci poleg gostilne
„pri zlatem levu“ (al
leon d'oro) v Gosposki
ulici, prodaja razno lon-
čarsko porcelanasto in
stekleno blago, reže in
vklada šipe v okna,
reže in napravlja okvirje
za zrcala in podobe.

Martin Poveraj
civilni in vojaški krojač
v Gorici, priporoča
svojo veliko zalogo bla-
ga za vsak stan, kakor
tudi gotovih obelk. Da-
lje: srajce, spodnje
hlače, zavrtnice, civil-
ne, vojaške in uradniške
ovratnike, sablje z vso
opravo, zlate in srebrne
zvezde, skratka: vse, kar
je potrebno za gospodo
vsakega stana. Obleke
po naročilih izdeluje
točno in po zmernih
cenah.

Ivan Dekleva
veletržec z vinom v Gorici
ima v svojih zalogah
vedno na izbiro vsa-
kovrstna

domača vina
bela in črna istrijska
ter
bela dalmatinska.
Pisarnica se nahaja
v Magistratni ulici. —
Prodaja na debelo

Peter Drašček
v Stolni ulici (v Duomo)
št. 2

ima bogato zalogo
PRODAJALNICO
kolonialnega in jedil-
nega blaga ter tobaka.
Kava, sladkor, olje, riž,
moka, itd. Naročila z
dežele se točno izvr-
šujejo.

Naznanilo.

Podpisana častita si naznaniti, da bo
nadaljevala

Marzinijevo gostilno

pod „Goriško Čitalnico“ in zagotavlja, da bo
skrbela vselej za dobro pijačo in jedi po
zmernih cenah ter za točno postrežbo. Ob
enem naznanja, da ima mnogo spalnih sob s
čisto novo opravo za jako zmerne ceno.

MARIJA udova MANDLER.

Izdajatelj in odgovorni urednik And. Gabršček. — Tiska A. M. Obizzi v Gorici.

TISKARNA A. M. OBIZZI-JA V GORICI PRIPOROČA SE

slovenskemu občinstvu in razumnistvu slavnim županstvom,
prečastitim duhovskim uradom šolam, c. kr. in drugim uradnijam

za vsakovrstno tiskarsko delo,

katero izvršuje točno, lično in po najnižje mogočih cenah

CENE SO MOČNO ZNIŽANE!

V zalogi ima vedno vsakovrstnih tiskovin za slav. županstva, čast.
duhovščino, c. kr. poštne in druge urade

Vizitnice vseh vrst po nizkih cenah.

„Zum goldenen
Reichsapfel.“

J. PSERHOFERJA

LEKARNA
NA DUNAJU

I. Bezirk, Singerstrasse broj 15.

Kričistilne kroglice, nekaj imenovane **universalne kroglice,** zaslužijo ta pos-
lednji naslov po vsej pravici, kajti je v resnici mnogo boleznih pri
krojih so te kroglice pokazale svoj učinek. Desetletja že so te kroglice splošno razširjene, zapisujejo
jih mnogi zdravniki in malo je družin, koje ne bi imele zaloge izbornega tega domačega sredstva.

Jedna škatlica z 15 kroglicami stane 21. kr., jeden zavitek šestih škatlic 1 gld.

5. kr., pri nefrankovani pošiljki po povzetju 1 gld 10 kr.
Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25. kr.,
2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10
zavitev 9 gld. 20 kr. (Manj kot jeden zavitek se nepošilja).

Prosimo da se izrezo zahteva

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatlice isti podpis **J. Pserhofer** v rdečih pismenih, katerega
je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja
1 posodica 40 kr.,
prosto poštne 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, krčevitemu ka-
šlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje
1 posodica 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatlica
50 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr.
pošt. prosto 65 kr.

življenska esenca (Pražke kapljice)
proti pokvarjenemu
želodcu in slabi prebavi steklenica 22 kr.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmacevtske specialitete, ki so
bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po
poštnem povzetju.
Pri doposiljavi denarja po poštnej nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju.

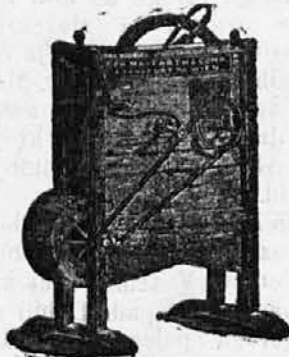
Angleški čudežni balzam, proti
steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, 1 škatlica 35 kr., po-
štne prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserho-
ferja, po-
spešujo rast las, škatlica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Steudela,
domače sredstvo
za rane otekline itd., posodica 50 kr., poštne
prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bu-
llricha,
izvrstno domače sredstvo proti posledicam slabe
prebave, 1 zavitek 1 gld.

Na jubil. razstavi v Gorici in Zagrebu prva in najvišja odlikovanja
2000 kosov v prometu.

Najboljši uspeh jamči Ph. Mayfarph & Comp. Turšični robkač na
lesencem stojalu, ki se goni z rokami. Reporeznice, mlini za trojano
moko in drozgalnice. Mlatilnice na roko in par, žitne čistilnice.
Posebni mlini za nemoknate turšične otrobi za konje. Mečkalnica
za krompir. Stiskalnice za olje. Stroj za parjenje piče.

PH. MAYFARPH & COMP.

tvornice za stroje DUNAJ, II. 1. Taborstrasse 76

Ceniki brezplačno in franko.

Solidni zastopniki se iščejo.

Goldinarjev 5-10

na dan gotovega zaslužka brez glavnice in ri-
zike ponujamo vsakemu, kjer se hoče pačati s postay-
no dovoljenimi **srečkami** in **državnimi papirji**
posiljati: Annoncen-Espedition J. Danneberg

Oznanilo.

Usojam si slavemu občinstvu na-
znani, da sva se razdvojila z mojim
bratom Josipom, kateri bode delal od
sedaj samostojno. Moj fotografski zavod
ostane tudi za naprej v ulici sv. Klare
št. 5 nasproti „Notre Dame“ in ne
preuzamem za mojega brata nikake od-
govornosti.

Z odličnim štovanjem

Anton Jerkič
fotograf.

Klement Rubbia

urar v Šemeniški ulici št. 8.

ima v zalogi

vsakovrstne stenske ure, budil-
nice, itd. — Sprejema tudi po-
kvarjene ure v popravilo. — Naro-
čila z dežele se hitro dovršujejo.

Zagotavlja se točna postrežba
in zmerne cena.